

Ljudska PRAVICA

LJUDSKA PRAVICA USTANOVLJENA 8. OKTOBRA 1934 * MED NARODNOOSVOBODILNO BORBO JE IZHAJALA KOT DNEVNIK IN TEDNIK. OD OSVOBODITVE DO 1. JUL. 1951 KOT DNEVNIK. NATO PA KOT TEDNIK * OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA V REDAKCIJSKI POVEZANOSTI Z »BORBO«

»Ne poraz, ne zmaga v Alžiru, marveč politična ureditev«

Predsednik francoske vlade Guy Mollet je pojasnil smernice bodoče vladne politike

Pariz, 25. febr. (Tanjug). Francoska vlada je začela danes proučevati nujne ukrepe za izhod iz alžirske krize. V Parizu so prispele trije člani vlade, ki so zbirali v Alžiru informacije. Minister — generalni rezident Robert Lacoste ter državna tajnika za vojaške zadeve Lejeune in Laforeste so zdaj izročili vladi nove predloge o gospodarskih, vojaških in političnih reformah.

Lacoste je danes obiskal predsednika republike Rene Cotyja in ministrskega predsednika Molleta, potem pa se je posvetoval z državnimi ministri, predstavniki koalicije Republi-

kanske fronte Mendès-Franceom, Mitterandom in Chaban Delmasom. »Ne poraz, ne zmaga v Alžiru, marveč politična ureditev«, je izjavil predsednik vlade Mollet novinarjem, ko je pojasnjeval smernice bodoče vladne politike.

Dobro obveščeni krogi pravijo, da bo vlada najprej uveljavila odločne gospodarske ukrepe. Pripravljen je že načrt o mnogih javnih delih, da bi zaposlili približno milijon brezposelnih Alžircev. Vlada bo dala za ta dela letno nad sto milijard frankov, več kakor kdajkoli prej.

Poslabšanje vojaškega položaja pa vzbuja zaskrbljenost tujkajšnjih uradnih krogov. Predsed-

nik vlade Mollet je sklenil, da se bo vsekakor ognil pošiljanju novih čet na alžirsko bojišče. Vlada bo, nasprotno, reorganizirala odhodne vojaške sile v skladu s predlogi državnih tajnikov Lejeuna in Laforesta. Kar se tiče političnih reform, Pariz še vedno vztraja pri prejšnjem sklepu o razpustu dvodomne alžirske poslovne skupščine in se zavzema za čim hitrejši razpis ojalnih in svobodnih volitev v enotni alžirski parlament. Kakšne nove ukrepe predlaga minister-guvernir Lacoste, ki je podal že več optimističnih izjav o končnem izidu vladnih naporov za odstranitev krize, pa še ni znano. Francoski uradni krogi presojujejo kot »ekstremistična« gledišča alžirske Fronte narodne osvoboditve, ki je odklonila sleherni pogajanja s francosko vlado pred pripoznanjem obstoja alžirskega naroda, kar je glavni pogoj za prenehanje sedanjih sovražnosti. Vlada Republike kane meni, da bi se lahko francosko-alžirski razgovori uspešno razvijali samo na podlagi istočasnega obravnavanja vseh oblik celotnega zamotanega alžirskega problema.

Akcijo vlade za odstranitev alžirskih težav spremlja vsak dan ostrejši odpor priseljencev v Afriki in opozicije v Bourbonski palači v Parizu. Vodstvo priseljenskih organizacij je danes ponovno zahtevalo od predsednika vlade, naj razglasi obsedno stanje in splošno mobilizacijo v Alžiru. Nasprotniki uradne politike skušajo čimprej izposlovati, da bi se začela splošna debata v skupščini. Vse kaže, da bo morala vlada tej zahtevi v kratkem ugoditi.

Zaupnica Segnjevici vladi

Rim, 25. febr. (AFP). Italijanski parlament je danes izglasoval zaupnico vladi z 294 proti 52 in 105 vzdržanim glasovom. Do glasovanja je prišlo po debati o vladni gospodarski in finančni politiki.

Gronchi odpotuje v ZDA

Rim, 25. febr. (Tanjug). Predsednik italijanske republike Gronchi bo v nedeljo zvečer odpotoval v spremstvu zunanjega ministra v ZDA. Program njegovega obiska je bil pozneje spremenjen tako, da bo imel Gronchi v ZDA s predstavniki ameriške vlade več političnih posvetovanj, kot pa je bilo predvideno v prvotnem programu.

PO PARLAMENTARNIH VOLITVAH V GRČIJI

Posvetovanja kralja Pavla

Venizelos in Kartalis zahtevata ponovitev volitev

Atene, 25. febr. (Reuter). Voditelj liberalno demokratske unije Venizelos in voditelj demokratske stranke delovnega ljudstva Kartalis sta se danes razgovarjala z grškim kraljem Pavlom in ob tej priložnosti zahtevala izvedbo novih volitev po novem volilnem sistemu. Razen tega sta grškega kralja seznanila s svojim mnenjem o sedanjih volitvah in poudarila, da bi morali nove volitve izvesti pod upravo uradniške vlade, »da bi tako odstranili sedanjo politično krizo«.

Ministrski predsednik Karamanlis, čigar Radikalna unija je

V »Savi« so proslavili 35-letnico industrije gumijevih izdelkov

Proslave so se udeležili razen njenega pokrovitelja Franca Leskoška tudi tovariši Miha Marinko, Ivan Maček in dr. Marijan Breclj

Kranj, 25. febr. — Danes popoldne je bila v Kranju proslava 35-letnice jugoslovanske industrije gumijevih izdelkov, ki so se je udeležili tudi predsednik Ljudske skupščine LRS Miha Marinko, člana Zveznega izvršnega sveta Franc Leskošek in Ivan Maček, podpredsednik Izvršnega sveta LRS dr. Marijan Breclj, generalni podpolkovnik Karel Levčičnik, generalni sekretar Zvezne industrijske zbornice Zvonko Moric, predsednik okrajnega ljudskega odbora Kranj Miran Košmelj, sekretar OK ZKS kranjskega okraja Mirko Zlatnar, predsednik občinskega ljudskega odbora Kranj Vinko Hafner in zastopniki jugoslovanskih tovarn gumijevih izdelkov.

Po slavnostni seji delavskega sveta je bila otvoritev razstave izdelkov tovarne »Sava«, nato pa otvoritev novega obrata te tovarne v Stražišču.

Na proslavi je pregovoril tudi pokrovitelj razstave Franc Leskošek-Luka, ki je poudaril, da je industrija gume za naše gospodarstvo izredno potrebna. Doslej smo ji posvečali premalo pozornosti, za kar so vzrok gospodarske težave. Treba pa je poudariti, da so kolektivni podjetji industrije gume žrtvovali mnogo truda za njen napredek in s tem omo-

gčili, da je ta panoga naše industrije dosegla velike uspehe v tehniki, sortimentu in kvaliteti. Strojni park v Savi, je delal tovariš Leskošek, je izrabljen, vendar tudi druge tovarne gume v Jugoslaviji niso nič na boljšem.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Veleposlanik Mates o politiki Jugoslavije

Washington, 25. febr. (Tanjug). Jugoslovanski veleposlanik v ZDA Leo Mates je bil danes gost na kosilu, ki ga je priredil njemu na čast čikaški Zunanjepolitični svet. Jugoslovanski veleposlanik je govoril ob tej priložnosti o politiki Jugoslavije in med drugim pojasnil njeno stališče za upostavitve prijateljskih stikov z vsemi državami, ki žele takšne stike na podlagi enakopravnosti, spoštovanja neodvisnosti in nemešavanja v notranje zadeve. Pri tem je zlasti poudaril jugoslovansko gledišče, da bi se morali mednarodni stiki razvijati brez blokov.

Matesov govor je vzbudil veliko pozornost navzočih, ki so zastavili več vprašanj s področja zunanjepolitičnih problemov. Vsi čikaški časniki so pričeli izveleče iz govora Lea Matesa.

RAZGOVOR S PREDSEDNIKOM TURISTIČNE ZVEZE JUGOSLAVIJE IN PODPREDSEDNIKOM IZVRŠNEGA SVETA LRS DR. MARIJANOM BRECLJEM

Z organizacijo turističnega varčevanja

bi še bolj razširili možnosti glede cenejših počitnic naših delovnih ljudi

Ljubljana, 25. febr. (Tanjug). Predsednik Turistične zveze Jugoslavije in podpredsednik Izvršnega sveta Slovenije dr. Marijan Breclj je odgovoril na nekaj vprašanj urednika »Tanjuga«.

Prvo vprašanje se je glasilo: »Kako kaže našim ljudem glede počitnic v turističnih krajih spriče predlagane zvišanja cen gostinskih storitev in kakšno je mnenje Turistične zveze in vaše osebno o predlogu za zvišanje cen v gostinstvu, in dalje, če bo do tega prišlo, ali imamo potrebo in možnosti, da bi nudili v določenih primerih našim ljudem olajšave?«

Na to vprašanje je dr. Breclj odgovoril:

»Glede počitnic v turističnih krajih našim ljudem tudi letos ne kaže slabo. Kakršno koli linearno zvišanje cen ni upravičeno. Res so v glavnih turističnih središčih nekoliko zvišali cene iz upravičenih razlogov, predvsem zato, ker je moč uveljaviti višje cene in pa zaradi spremembe tečajev. Sprememba tečajev glede na gostinstvo je pravičnejši in bolj posreden izhod kakor pa režim, ki smo ga imeli v zadnjih dveh letih. Nekatera podjetja so imela prej znaten dobiček, ki je bil gospodarsko v glavnem neupravičen. Ni razlogov, da bi ga imela tudi v prihodnje, kajti turistični kraj črpa iz turističnega prometa znatne dohodke tudi prek drugih gospodarskih panog.

V majhnih turističnih krajih, ki so delali lani izključno ali pretežno z domačimi obiskovalci, pa ni razlogov, da bi zaradi spremembe tečajev zvišali cene. To lahko podpremo tudi z dejstvom, da je trg predmetov široke potrošnje, ki jih rabi gostinstvo, stabiliziran in da je celo čutili težnjo po znižanju cen. Utemelji-

težnjo po znižanju cen, da obdržimo v takšnih primerih raven cen, je tudi v tem, da gostinska podjetja letos nimajo nobenih večjih obveznosti do skupnosti, kakor so jih imela lani.

Ze pred dvema letoma se je začela jasno uveljavljati težnja domačih turistov, da odhajajo v manjše turistične kraje, ki so imeli že pred vojno živahen tujski promet. Nedvomno je še mnogo možnosti, da se letos poveča turistični promet v teh manjših krajih. V zadnjih dveh letih smo dosegli lepe uspehe v uporabi možnosti glede cenejših nastanitve domačih turistov. K temu so največ pripomogle družbene organizacije, spodbujene s pomočjo, ki jim jo je prvi dve leti nudil Zvezni izvršni svet. Iz te pomoči so zgradile mnoga cenena okrevališča in letovišča. V okrevališčih Zveze sindikatov, Počitniške zveze, društev prijateljev narave in camping-organizacijah, Planinske zveze, Zveze izvidnikov in planink, turističnih društev in Zveze borcev je bilo lani na počitnicah kakih 100.000 njihovih članov, ki so plačevali po 250 do 450 din dnevno.

Omenjene družbene organizacije so sprožile predlog, ki ga je poslala Turistična zveza Jugoslavije Zveznemu izvršnemu svetu, da bi jih tudi letos gnotno podprli za razširitev zmogljivosti za ceneno nastanitev in izgradnjo počitniških krajev. To pomoč naj bi dale federacija, republike in okraj. Lahko upamo, da bodo v ta namen na razpolago določena sredstva.

Turistična zveza Jugoslavije sodi, da je povsem realno, da

gostinska podjetja sklepajo pogodbe s posameznimi kolektivni, po katerih bi veljalezanje v predsezoni, posezoni, pa tudi v glavni sezoni cene, dokaj ugodnejše od rednih. Turistična zveza Jugoslavije proučuje skupaj z Zvezo sindikatov in drugimi družbenimi organizacijami vprašanje organizacije turističnega varčevanja, ki bo s svojim učinkom še bolj razširilo možnosti glede cenejših počitnic naših delovnih ljudi.«

Druga tri vprašanja so se glasila:

»Kaj so storile turistične in gostinske organizacije za sprejem tujih turistov v letošnjem letu in kako bi utegnili vpilvati novi devizni predpisi na obisk turistov iz tujine? Kako kaže glede njihovega števila? Kaj bi bilo treba storiti, da bi imela naša država od tujega turizma več koristi?«

Na ta vprašanja je predsednik Turistične zveze odgovoril:

»Priprave na bližnjo sezono so bile letos mnogo obširnejše kakor prejšnja leta. V tej smeri deluje turistična društva in njihove zveze, gostinske gospodarske organizacije ter njihove zbornice in turistični uradi. Naša predstavništva v tujini nastopajo v pripravi na bližnjo sezono organizirano. Da bi se povečal promet v tistih deželah, kjer nimamo naših turističnih predstavništve, je bilo sklenjeno, da bomo omrežja naših turističnih predstavništve razširili na Holandsko, Italijo in Švico ter storili potrebne ukrepe za povečanje turističnega prometa iz Severne Amerike. Letos pričakujemo tudi večji dotok turistov iz vzhodnoevropskih dežel.

V okviru možnosti naših zmogljivosti in po zanimanju tujine za

našo deželo lahko računamo, da bo letošnji dotok turistov iz tujine večji od lanskega. Računamo, da bomo imeli letos približno 2.200.000 nočnih tujih turistov, vtem ko smo jih imeli lani 1.900.000.

Sprememba tečajev v obliki premij na tuja plačila sredstva bo vsekakor ugodno vplivala na delo gostinskih podjetij in omogočila, da bodo boljše opremili svoje obrate. Priprani smo, da sprememba tečajev ne bo neugodno vplivala na dotok turistov iz tujine. Zvišanje cen je posledica spremembe tečajev, toda to je v glavnem nominalno, kajti naše cene so na isti ali celo nižji ravni kakor cene v tujini. Na splošno pa so stroški bivanja nižji prav zaradi spremembe tečajev.«

Obvestilo o novi določitvi roka za izvedbo volitev v delavske svete

Ker je bil z zveznim navodilom o spremembah in dopolnitvah navodila za volitve delavskih svetov in upravnih odborov gospodarskih podjetij (Ur. list FLR št. 7-58-56) podaljšani rok za izvedbo volitev delavskih svetov do konca aprila, je Izvršni svet Ljudske skupščine LRS spremenil 1. točko Odloka o določitvi roka za razpis rednih volitev delavskih svetov, ki je bil objavljen v našem listu dne 19. februarja, tako da se glasi:

»V Ljudski republiki Sloveniji se začne razpis rednih volitev delavskih svetov 20. februarja 1956. let. Razpis volitev mora biti končan najpozneje do dne 15. aprila 1956, volitve pa morajo biti opravljene najpozneje do dne 30. aprila 1956.«

XX. kongres CK KPSZ

Naša javnost je z velikim zanimanjem in pozornostjo spremljala delo dvajsetega kongresa KP SZ, prvega kongresa pod novim kolektivnim vodstvom, prvega kongresa v novem obdobju razvoja Sovjetske zveze. Zanimalo jo je predvse, kako daleč se je že utrdila in kako se uresničuje tista logična pot, na katero se je usmerilo novo vodstvo na čelu s Hruščevom in Bulganinom.

Naša javnost je lahko ugotala, da je dvajseti kongres obeležil velik napredek v Sovjetski zvezi, v notranji in zunanji politiki, napredek, ki je velikega pomena za stvar socializma, za zboljšanje mednarodnih stikov in za utrditev svetovnega mira. Kongres je pokazal, da se je nova usmeritev že utrdila in uveljavila in da sovjetsko vodstvo odkritosrčno želi nadaljevati to pozitivno pot in jo čedalje bolj poglobljati. Res se lahko strinjamo z besedami Mikojana, da je »dvajseti kongres najvažnejši kongres po Leniniovi smrti«.

Kongres je potekel v novem duhu, v znamenju kritičnega proučevanja minulega obdobja, v smeilih zavrtačju nekaterih napočnih gledišč, v odločnem prehodu, da se pogledi na sedanjo in na perspektive družbenega razvoja vskladijo s sedanjo stvarnostjo in da se praktična dejavnost čimbolj vskladi z nastajajo spremenjami na svetu. Seveda je to dolg proces, proces, ki se ne more končati kar čez noč. Zato tudi tistega, kar je storjeno, ne smemo presojevati statično, samo s stališča stopnje, do katere je stvar že prišla, marveč perspektivno. Predsedem s stališča tistih velikih možnosti, ki so se že odprle nastalim spremembam. Posebej je treba poudariti, da kongres ni potekel samo v znamenju deklarativnega vračanja k Leninu, samo v znamenju splošnega poudarjanja leninskih načel, marveč tudi v prizadevanju, da bi leninska načela uresničili v dejanjih.

Kongres je odločno obsodil lenin osebni kot profimarkističen in kot pojav, ki je Sovjetski zvezi mnogo škodoval. Obsodil je tudi nekatere protikomunistične nazore, ki so se uveljavljali v obdobju kulta osebnosti. Dvajseti kongres je pokazal, da je pozitivna in logična usmeritev novega sovjetskega vodstva že robno pomembne uspehe in odprla

VREMENSKA NAPOVED

za nedeljo, 26. februarja
Pretežno oblačno, vmes nekaj rahlih padavin. Na Primorskem burja. Najnižje nočne temperature med -3 in -4, na Primorskem okoli 0, najvišje dneвне med -2 in -4, na Primorskem do +8 stopinj C.

ELEKTROGOSPODARSKA SKUPNOST SLOVENIJE

Dnevno poročilo o stanju dotoka na rekah dne 24. februarja 1956.
Srednji dotok v m³/sek. (prve številke za leto 1956, druge za 1955):
Drava pri Dravogradu 88, 137, Sava pri Mostah 5,9, 9,3, Sava pri Medvoh 21,7, 53, Soča pri Doblarju 19,9, 28,3.
Indeks proizvodnje hidroelektrarn primeri z letom 1955: 77.

XX. KONGRES KOMUNISTIČNE PARTIJE SOVJETSKE ZVEZE JE ZAKLJUČIL DELO

Izvoljeno je novo vodstvo

Delegati so soglasno sprejeli tudi smernice za novi petletni načrt

Moskva, 25. febr. (Tanjug). Dopoldne je XX. kongres KP Sovjetske zveze pod predsedstvom prvega sekretarja CK KPSZ Hruščeva zaključil delo. Večera popoldne in davi so na tajnih zasedanjih izvolili oba centralna organa — Centralni komite in centralno revizijsko komisijo. Enotno so sprejeli tudi smernice kongresa za novi petletni plan.

Hruščev je v imenu prezidija predlagal, naj bi izdelali osnutek novega partijskega programa. Za tem je načelnik kadrovskega oddelka CK KP SZ Gromov sporočil izid volitev v nova centralna organa, ki sta bila, kakor poroča moskovski radio, soglasno izvoljena. Predsedujoči Hruščev je zatem poudaril, da so bile točke dnevnega

reda izčrpane in da je kongres zaključen. Vsi navzoči so vstali in zapeli »Internacinalo«. Nato je prišlo do dolgotrajnih ovacij — delegati so vzklicali Komunistični partiji, leninističnemu Centralnemu komiteju in leninizmu.

V novi Centralni komite KPSZ so izvolili 133 članov in 122 kandidatov. Vsi dosednji člani pre-

zidijski in sekretariata CK KPSZ so bili izvoljeni. Centralni komite KPSZ je imel doslej 125 članov in 111 kandidatov.

Odmev v Bonnu

(Od našega stalnega dopisnika)

Bonn, 25. febr. — V Zahodni Nemčiji je bilo doslej opaziti samo posamezne, bolj poredke poskuse, da bi javnosti posredovali globljo in vsestransko analizo XX. kongresa KP SZ.

Medtem ko je socialnodemokratska stranka še v glavnem rezervirana, želeč si ustvariti čim bolj popolno sliko, preden se bo izrekla o tem dogodku, pa je bila vladna demokratska stranka že od prvega dne kongresa zelo dejavna. Njena propagandna služba je že od začetka komentirala številna, v Moskvi izražena stališča, vendar ni prestopila okvirov potrebnih dnevnih propagand. V glavnem se je omejila na dve točki: Sovjetem ne odreka, da teže po uveljavljanju miroljubne koeksistence, toda zato skuša dokazati, da ta koeksistenca sploh ni koeksistenca, kajti »svetovna revolucija je ostala še nadalje končni cilj.

Hamburška »Die Welt« piše, da se je v SZ zaključilo prehodno obdobje, da je prišlo do stabilizacije in da je Moskva ponovno v »formi«, kar za Zahod ne velja in da je Moskva, kot je XX. partijski kongres jasno dokazal, ravnano prek določene liberalizacije in demokratizacije, ki je potekala od zgoraj navzdol in ki je zajela celotno zunanjo politiko, postala veliko nevarnejša, kakor za časa Stalina. Zdjaj so ustvarili prostor za široko svetovno pobudo.

Neki vestfalški socialnodemokratski časnik pa spet sodi, da je XX. kongres predvsem notranje politični dogodek prve vrste. Na koncu piše: »Hrabrost, da javno prekinje z mračno, s krvjo obremenjeno minolostjo, nedvomno krepi zunanje politični položaj Sovjetske zveze.«

Obren Milčević

Uradno stališče Pariza

(Od našega stalnega dopisnika)

Pariz, 25. febr. — Za večino francoskega »velikega« tiska je XX. kongres KPSZ pomemben toliko, ker je »formuliral načela nove komunistične taktike«. Toda formula je zadovoljila samo tista, ki črpajo iz svojega časnika razen informacij tudi določene sklepe. Pineau je večeraj s simpatijami pozdravil revolucijo v stališču sovjetskega vodstva. Na enaljšu pozitivno, bodrilno in trezno stališče so se postavili tudi menedžisti. Socialisti so razumeli pomen napovedanih sprememb in jih celo v določenem smislu slutili.

Napredna javnost ne glede na svojo ožjo strankarsko pripadnost, ki želi široko koncentracijo vseh sil družbenega napredka, je z zadovoljstvom sprejela nov moskovski vetrič, ki je zapihal iz dvorane, v kateri zaseda kongres. Napredni francoski intelektuali pravilno opozarjajo na spremembe v gospodarski podlagi, ki je povzročila

Konec upora v Peruju

Bogota, 25. februarja, (AFP). Upor perujske divizije je bil danes končan, ko je vodja upora general Merino izdal ukaz o ustavitvi sovražnosti, da bi »preprečil nadaljnje prelivanje krvi«. General Merino je objavil ta sklep po hudem strojniškem ognju na mesto Balancha, kjer se zadržuje garnizija te divizije.

Kongres italijanske konfederacije dela

Beograd, 25. febr. (Tanjug). V Rimu bo od 27. februarja do 4. marca IV. kongres italijanske Generalne konfederacije dela. Kongresu bosta prisostvovala tudi predstavnika Zveze sindikatov Jugoslavije Marjan Vivoda in Sime Matijašević, ki sta nočjo odpotovala v Italijo.

Sever in Jug v sporu

Razgovor dopisnika Tanjuga s poslanci južnega Sudana

Kartum, 25. febr. V razgovoru s posebnim dopisnikom Tanjuga so poslanci južnega Sudana med katerimi sta bila tudi aktivna ministrija sedanje Azharijeve koalicijske vlade Benjamin Lukli in Stanislav Paisama, opozorili na težaven in koeljiiv položaj v pokrajinah Sudana, v katerih je lani avgusta izbruhnil upor. Popolna samouprava Joga v federaciji s Severom bi edina lahko vrnila zaupanje prebivalcev teh pokrajin v centralno vladu. Mnogo prebivalcev Joga je zbežalo v Francosko Ekvatorialno Afriko, Belgijski Kongo, Uganio in na ostala mejna področja. Krajevna oblast bi morala docela preiti v roke prebivalcev Joga, čete pa naj bi se čimprej umaknile.

Francosko-maroška pogajanja

Pariz, 25. febr. (AFP). Po drugi strani francoskih in maroških predstavnikov so izdali komunikate, v katerem je rečeno, da sta delegaciji dosegli napredek pri proučevanju skupne izjave o ciljih in okvirnih pogajanjih.

Otroci britanskih padlih borcev v Jugoslaviji

Beograd, 25. febr. (Tanjug). Organizacija, ki skrbi v angleškem mestu Enfieldu za otroke, bo postala letos skupino otrok padlih borcev v Jugoslaviji. V skupini bo 50 otrok, ki bodo kot gostje Centralnega odbora zveze borcev Jugoslavije preživeli mesec dni v Jugoslovanskih letoviščih. O priložnosti otrok angleških padlih borcev iz Enfielda so se dogovorili že lani, ko je večja skupina otrok jugoslovanskih padlih borcev preživela leto dni v tem mestecu v okolici Londona.

Erhardt odpotoval iz Londona

London, 25. febr. (AFP). Zahodnonemški gospodarski minister Erhardt je danes po enotedenskem uradnem obisku v Londonu odpotoval z letalom v Düsseldorf. Pred odhodom je izrazil zadovoljstvo sprico tukajšnjih razgovorov. Pripomnil je, da se bo bržčas v kratkem sestal z britanskimi ministri v Zahodni Nemčiji.

IZJAVA ZUNANJEGA MINISTRA DULLESA PRED SENATOM

IZRAEL NE MORE ZMAGATI v oboroževalni tekmi z arabskimi državami

Za ohranitev miru je najvažnejše doseči sporazum med Izraelom in njegovimi arabskimi sosedi

Washington, 25. febr. (USIS).

V izjavi o položaju na Srednjem vzhodu, ki jo je zunanji minister prebral pred odborom za zunanje zadeve ameriškega Senata, pravi Dulles, da Izrael sprico manjše površine in manjšega števila prebivalcev ne more zmagati v tekmi v oboroževanju z arabskimi deželami, ki so jim dostopna skladišča sovjetskega blokca. Po Dullesovem mnenju bi lahko zavarovali varnost Izraela bolje z drugimi ukrepi, ne pa z nakupom orožja, denimo z naslonitvijo na OZN in na deklaracijo treh zahodnih držav iz leta 1950. Za ohranitev miru je najvažnejše doseči sporazum med Izraelom in njegovimi arabskimi sosedi. Zato bodo morali urediti vprašanje beguncev, odstraniti bojazen na obeh straneh in urediti vprašanje meja med temi deželami. Dulles je rekel, da so vzhodnoevropske dežele s pošiljanjem orožja na to področje »zamatale vprašanje miroljubne ureditve položaja na Srednjem vzhodu.«

Izrael naj bi izplačal 900.000 beguncem ustrežno odškodnino.

Krišna Menon in Lloyd pripravljata poravnavo arabsko-izraelskih sporov

New Delhi, 25. febr. (Tanjug). Londonski dopisnik »Times of India« poroča, da se razgovori, ki jih ima Krišna Menon z britanskim zunanjim ministrom Selwynom Lloydom, nanašajo na načrt za dokončno poravnavo arabsko-izraelskih sporov. Ta načrt, pravi dopisnik, »ki ga še nečije objaviti, so sporočili egiptovski veleposlaniku.«

Arabski krogi v Londonu, pripominja dopisnik, izražajo čedalje večjo zaskrbljenost nad stališčem Izraela in sodijo, da je z ukazom o splošni mobilizaciji v Jeruzalemu nevarnost izraelskega napada postala akutna.

Dušan Blagojević

Z VSEH STRANI SVETA

SVICA

IZSELJEVANJE IZ EVROPE

Zeneva, 25. febr. (USIS). Svet mednarodnega odbora za izseljevanje iz Evrope je večeraj zaključil petdnevno zasedanje, potem ko je sprejel načrt, na podlagi katerega se bo letos iz Evrope izselilo 125.000 ljudi. Izseliljski sklad bo znašal tri milijone dolarjev. Članice OZN bodo dale 2.400.000 dolarjev, od česar bodo ZDA prispevale eno tretjino.

NORVEŠKA

ZA NEDOVOLJEN RIBOLOV

Oslo, 25. febr. (Reuter). — Sovjetske veleposlanstvo v Oslu je plačalo norveški banki 625.500 kron globe, na katero so bili obsojeni sovjetski ribiči, potem ko so jih zalotili na ribolovu v norveških teritorialnih vodah. Sovjetske ladje so že pred tem izpušili, ko je sovjetsko veleposlanstvo zajamčilo izplačilo.

VELIKA BRITANIJA

PODMORNICO »ACERON« SO NAŠLI

London, 25. febr. (Reuter). — Britanska admiraliteta je objavila, da je bila vzpostavljena redna zveza z britansko podmornico »Aceron«, na kateri je 6 oficirjev in 59 članov posadke. Zvezo je vzpostavil britanski minolovec, ki je skupno z britanskimi ladjami in letali iskal podmornico, s

katero je bila večeraj zveza prekinjena. Kaže, da se je podmornica ob določenem času javljala, da pa je bila radiozveza prekinjena zaradi sončnih peg in sprememb na soncu, ki jih je zaznavoval observatorij v Greenwichu.

VZHODNA NEMCIJA

ZELEZNIŠKA NESREČA

Berlin, 25. febr. (ADN). — Ob železniški nesreči, ki se je pripetila v bližini postaje Bornitz vzhodno od Leipziga, je izgubilo življenje 32 potnikov, kakih 40 pa je bilo hudo poškodovanih.

ČSR

»GOSPA MINISTRICA« V PARDUBICAH

Praga, 25. febr. (Tanjug). Ansambel gledališča v Pardubicah na Češkoslovaškem je uprizoril komedijo Branislava Nušića »Gospa ministrica«. To je prvo gledališko delo jugoslovanskega avtorja, ki so ga po nekaj letih uprizorili v ČSR. Premieri v Pardubicah je prisostvoval tudi jugoslovanski veleposlanik v Pragi Ivo Vejvodica z osebnim veleposlaništvu.

GRČIJA

ŠKODA ZARADI NEURIL

Atene, 25. febr. (Tanjug). — Nedavna neurja v Grčiji so povzročila več kot 20 milijonov drahem škoda. Izredne snežne padavine ter obilne deževje je napravilo največjo škodo na kmetijskih posevkih ter poškodovalo veliko mostov, cest in poslopj.

TURCIJA

POŠTA PO 20 DNEH

Ankara, 25. febr. (DPA). Po 20-dnevni prekinitvi je mogla turška pošta šele v petek dostaviti prejemnikom poštne pošiljke, ki so z vlakom prispelle iz Evrope. Zaradi neurij in porušitvi mostov je bil namreč ohranjen celoten železniški promet v Turčiji.

JAPONSKA

»OFENZIVA DELA«

Tokio, 25. febr. (Reuter). Oklopno vozilo in 2000 policajev je napravilo danes kordon okrog zgradbe japonskega parlamenta, ko je kakih 5000 delavcev demonstriral, zahtevajoč zvišanje mezd. Ta demonstracija je del »spomladanske ofenzive dela«, katere začetek je pred desetimi dnevi napovedala največja japonska sindikalna federacija.

SIRIJA

LETALSKA NESREČA

Damask, 25. febr. (AFP). Letalo sirskega civilnega letalstva je strmoglavilo dopoldne 10 km daleč od Alepa, kjer bi moralo pristati. Ubilih je bilo 16 potnikov in trije člani posadke. Vzrokov nesreče še niso ugotovili.

SIAM

GLADOVNA STAVKA OPOZICIJSKIH POLITIKOV

Bangkok, 25. febr. (Reuter). Deset opozicijskih politikov je začelo

O reorganizaciji indijskih držav

Začetek »kampanje neposlušnosti« levičarskih strank

New Delhi, 25. febr. (Tanjug). Zakonski osnutek o reorganizaciji indijskih držav ne bo težil za upravno razdelitvijo izključno na jezikovni podlagi, marveč v skladu z ameriško resolucijo za gospodarsko povezanimi pokrajinami.

Debata v indijskem parlamentu o tem vprašanju tudi kaže, da bodo indijske države imele pet skupnih svetov s posvetovalno funkcijo, ki bodo združevali nove upravne enote. Vendar v parlamentarni debati ni bilo precizirano vladno stališče nasproti posameznim problemom, glede katerih

Sporazum Kašmira z Indijo

New Delhi, 22. febr. (AFP) —

Med indijsko osrednjo vlado in kašmirske vlado je bil te dni podpisani sporazum o vključitvi Kašmira v indijsko unijo. Osrednja indijska vlada bo nudila Kašmiru stalno letno finančno pomoč, vse dobrine in terjatve kašmirske pošte, telefona in brzojava, društva za letalski promet in železnice pa postanejo last indijske unije.

Kakor je znano, so med Indijo in Pakistanom nesoglasja glede Kašmira.

so v zadnjih mesecih nastali hudi nesporazumi. Nehru je dejal, da ni treba izključiti možnosti plebiscita in neposrednih pogajanj med zainteresiranimi pokrajinami, da bi tako odstranili nadaljnjo agitacijo v zvezi z jezikovnim vprašanjem.

Kalkuta, 25. febr. (AFP). Pri poskusu, da bi prebili policijski kordon pred vsoplojem tajništva vlade Zahodne Bengalije, so aretirali 40 ljudi. V tej državi so prepovedani sestanki več kot pet ljudi. Ti neredi pomenijo začetek »kampanje neposlušnosti«, ki so jo organizirale levičarske stranke, med njimi tudi KP, iz protesta proti sklepu indijske vlade, da se bosta Zahodna Bengalija in sosednja država Bihar združili v eno upravno enoto.

Sovjetski obisk v Britaniji

London, 25. febr. (Reuter). V dobro poučenih krogih izjavljajo, da bosta sovjetska voditelja ministrski predsednik Bulganin in Nikita Hruščev prispela na obisk v Veliko Britanijo 18. aprila, ne pa 15. aprila, kakor je bilo prej predvideno.

Tu pričakujejo, da se bosta predsednik sovjetske vlade in prvi sekretar KP mudila v Britaniji teden dni in da ju bo sprejela v avdienco kraljica Elizabeta.

Treba bi bilo urediti vprašanje njihove ponovne naselitve in repatriacije. Če Izrael za zdaj ne zmore te odškodnine, bi proučili vprašanje mednarodnega posojila in pri tem bi pomagale tudi ZDA.

Dulles je tudi rekel, da so ZDA pripravljene pridružiti se sleherni pogodbi za preprečenje vsakega poskusa z obeh strani, da bi v

zvezi z načrtom o umetnem namakanju nasilno spremenili meje med Izraelom in njegovimi arabskimi sosedi.

V odgovoru na vprašanje članov senatnega odbora je Dulles rekel, da dobava 18 tankov Saudovi Arabiji »nikakor ne prispeva k tekmovalju v oboroževanju med Arabci in Izraelom«. Vlada te dežele je namreč izjavila, da bo tanke uporabila za ohranitev notranje varnosti.

Kritika Adenauerjeve politike

Opozicija očita vladi, da gleda le na Zahod, kakor da Vzhoda sploh ni

Bonn, 25. februarja. Zahodnonemška Socialnodemokratska stranka in Dehlerjeva Svobodna demokratska stranka sta ostro obsodili notranjo in zunanjo politiko kanclerja Adenauerja ter izrazili prepričanje, da se v zadnjih dogodkih v Bonnu in Düsseldorfu, katerim so sledila nova notranja trenja, zreali kriza sedanje uradne politike zvezne republike.

Vodja opozicije Ollenhauer je obdolžil vlado, da ni storila potrebnih korakov v spremenjenem položaju. Zavzel se je za »lojalnost nasproti Zahodu«, pač pa je poudaril, da bi morala bonnska vlada začeti pogajanja tudi s Sovjetsko zvezo, ki je prav tako odgovorna za združitev dežele. Ko se je dotaknil razbijanja liberalne krščanske koalicije v Düsseldorfu, je Ollenhauer izrazil prepričanje, da bodo temu zgledu sledile tudi druge pokrajine. Poudaril je, da je to naravna in razumljiva reakcija na poskuse Adenauerjeve Krščanskodemokratske zveze, da bi se sama polastila oblasti v deželi.

Vodja liberalcev Dehler je izjavil, da je bonnska vlada vseh deset let gledala samo na Zahod, kakor da Vzhoda sploh ni, in da si na berlinski konferenci sploh ni prizadevala, da bi prišlo do sporazuma velesil o združitvi Nemčije. Dehler se je znova za-

vzel za revizijo pariških sporazumov, ker meni, da mora Zahodna Nemčija, če želi dobiti privolitev Sovjetske zveze za splošne svobodne volitve, popustiti in spremeniti svojo zunanjo politiko. »Značilno je,« je pripomnil, ko je govoril o nedavni Pineaujevi izjavi o nemškem vprašanju, »da francoski zunanji minister razmišlja o združitvi Nemčije, vtem ko bonnski minister tega ne dela.«

Dehler je tudi rekel, da je bila sovjetska vlada že leta 1954 pripravljena izpustiti kakih 10 tisoč nemških državljanov, obsojenih v ZSSR, in da je povabila zahodnonemško parlamentarno delegacijo, naj obišče Moskvo. Bonnska vlada pa je v skladu s svojo politiko izključne naslonitve na Zahod po pogajanjih z ameriški predstavniki sovjetski predlog odklonila. Dehler je obdolžil ZDA, da zaupajo samo politiki kanclerja Adenauerja, ne pa nemškemu narodu.

Prehod skupine Dehlerjevih liberalcev v opozicijo je znatno spremenil politično sliko zahodnonemškega Zveznega zbora. Po volitvah 1953. je imel vladni blok 334 poslancev, opozicija pa 153, medtem ko je zdaj razmerje 281 proti 206.

Euler izključen

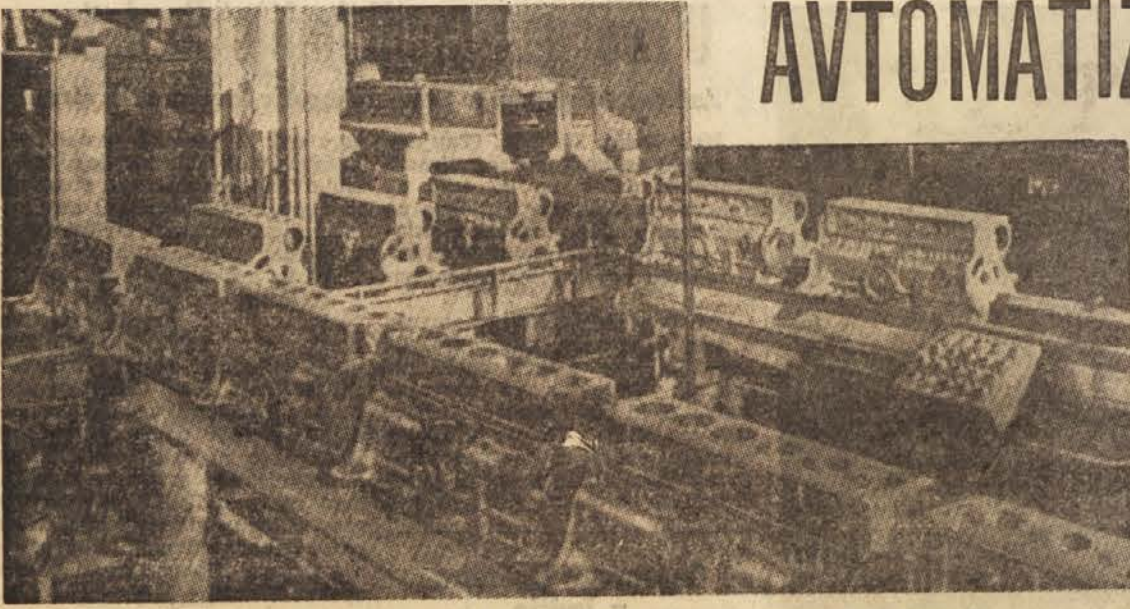
Bonn, 25. febr. (AFP). Federacija liberalcev v Hessenu je imenovala danes Oswalda Kohuta za svojega novega predsednika, namesto Augusta Eulerja, ki je izstopil iz liberalnodemokratske stranke in bil takoj izključen iz federacije. Euler je bil eden izmed prvih v skupini disidentov te stranke, ki se je izrekel proti smeri, katero uveljavlja predsednik omenjene stranke Dehler. Euler je danes izjavil na tiskovni konferenci, da je edimole redni kongres pristojen odločiti o njegovi izključitvi iz federacije in izrazil prepričanje, da mu bo mnogo liberalcev iz Hessena sledilo.

Euler je doživel danes poraz, ko je zahteval od hesenske organizacije podporo zoper zvezno vodstvo. S tem porazom je Euler, ki je bil deset let na čelu te organizacije, izgubil svoje najmočnejše oporišče.

PEŠČENI VIHAR

Dallas (Texas), 25. febr. (AFP). Ob strahovitem peščenem viharju, ki je minulo noč divjal v jugozahodnem delu ZDA, je izgubilo življenje šest ljudi. Razdejanih je bilo veliko hiš.

AVTOMATIZACIJA INDUSTRIJE V FRANCIJI

Avtomatsko obdelovanje glav motorjev v sodobni avtomobilski tovarni

SREČANJE V AVSTRIJI ali dunajski hišni lastnik

V Avstriji, ki se pripravljala na volitve, je notranjepolitično življenje nenadoma oživilo. Med dvema velikima strankama: Ljudsko stranko in socialni demokrati, ki zdaj združeno upravljajo deželo, so se začela diskretno, vendar pa očitno trenja, kar je pač neogibno povsod tam, kjer upravljajo deželo koalicijske vlade.

Naklonjenost volivcev je mahljiva, ministri fotelji pa so odvisni od njihovih glasov. Ljudska stranka, ki se opira na vas, pripravljajo zvišanje cen kmetijskih pridelkov, vsem ko se vodstvo Socialnodemokratske stranke, katere člani se rekrutirajo iz vrst mestnega prebivalstva, boji, da bo prišlo v primeru, če bi se uresničila kmetom namenjena gesla Ljudske stranke, do znižanja življenjskega standarda delavstva.

Kdo bo močnejši? In na splošno: koliko je socialna demokracija zajela upravo dežele? Doklej je prišla v praksi, v kakšni fazi razvoja je zdaj, v čem se kaže njeno socialistično bistvo?

Takšne misli po pravici zanimajo tujega novinarja, ki obišče Dunaj. Bodrilnih znakov je mnogo, zlasti na področju zaštite delavcev. V Avstriji veljajo določbe bolniškega in pokojninskega zavarovanja. Za primer naj omenimo, da je urejeno v Avstriji tudi vprašanje lastništva stanovanjskih hiš. Lastniška pravica hišnih posestnikov (gre seveda za stare hiše) je prav tako stisnjena v ozke okvire, kakor pri nas. Socialistični duh novih avstrijskih zakonov, ki urejajo hišno posest, je nesporen. Čeprav molče, so se ti zakoni naslonili na načelo, da je treba dohodek od stanovanjskih hiš smatrati za klasično vrsto dohodkov, ki jih dobivajo ljudje brez dela, in jih v skladu s tem uporabljati na racionalen in družbeno koristen način. Najemnine za stanovanja in lokale so določene, hišni lastnik lahko po svojem preudarku odpove najemniški pogodbo, po-

vprečno 80 odstotkov najemnine pa mora plačati bodi v obliki davka, bodi v sklad s popravilo stanovanjskih hiš.

To so dejstva, o katerih bi človek mislil, da so ugodna. Avstriji ne zamude nobene prilležitosti, da jih omenjajo v pričih tujih gostov, zlasti, če prihajajo iz socialistične Jugoslavije. Na splošno je zanimivo, da izpodbujajo naše socialistične pridobitve tuje znanec, da takoj omejnajo napredne pridobitve svoje dežele ali argumente, če se njihova dežela s temi pridobitvami ne more pohvaliti.

»Upam, da uvidevate,« je rekel moj znanec, dunajski novinar, »da smo tudi mi na svoj način globoko posegli v privatno lastnino. Pozneje bomo po potrebi uveljavili še ostale ukrepe na tej poti.«

Prav tedaj sva se sprehajala po Ringu. Kakor povsod, tudi tu grade mnogo poslopij. Na vsakem koraku odstranjujejo ruševine, popravljajo na pol porušena poslopja in grade nove palače.

»Kakor vidite, niti v graditvi ne zaostajamo,« je nadaljeval. »Gradimo skoraj prav toliko, kakor vi. Dvoje, troje poslopij v vsaki ulici, kakor v Beogradu. Kje so potemtakem razlike med nami?«

Moj znanec je bil dober človek. Toda vtem ko je to govoril, je bilo v njegovem glasu nekaj prikrite zbadljivosti. Razmišljal sem, kaj bi mu odgovoril. Marsikaj bi mu bil lahko povedal, toda kolikor bi bilo odgovorov, toliko bi bilo zbadljivk. Bila sva blizu Opere. Ozrl sem se na neko še nedograjeno palačo, okrog katere so bili že odstranili oder. Menda so jo šele zdaj spravili pod streho, ker je bila po starem običaju visoko na njenem pročelju pritrjena z zelenimi vejicami okrašena tabla z napisom:

»Ein donnerndes Hoch für den Hausherrn!«
Zakličimo na ves glas: »Naj živi hišni lastnik.«
Pokazal sem znanecu to tablo.

»Vprašujete me, v čem je razlika. V temle. V tej tabli tu. Kar preberite, kaj je tu napisano: Zakličimo na ves glas: »Naj živi hišni lastnik!«. Ne, naj žive zidarji, ne, naj žive delavci, ki so imeli opraviti z betoniranjem, ne, naj žive kleparji in drugi obrtniki, marveč hišni lastnik.«

»No, no, prosim vas, to je tradicija, ki nič ne pomeni.«

»Morda res, vendar pa kaže na velikost razlike, torej tudi na določeno mejo. Vzeti hišnemu

Poslopje današnje Državne opere na Ringu

lastniku del dohodkov, ki jih je dobil brez dela, je vendar napredna zadeva. Poudarjati pa geseo: Na ves glas zakličimo »naj živi« za istega hišnega lastnika je nekaj, kar nas vleče nazaj. Ni namreč vseeno, komu bomo ob tej ali oni reformi na ves glas zaklikali »Naj živi!«

Odgovora nisem dobil. Pa tudi jaz sem obmolknil. Toda čez pol ure je moj dunajski znanec v kavarni nasmejan dvignil čašo s konjakom:

»Torej, zakličiva na ves glas: »Naj živi vaša mirna koeksistencija!«. Ali je tako v redu?«
»Popolnoma,« sem mu odgovoril in mu vrnil nasmeh.

(Od našega stalnega dopisnika)

Pariz, februarja

Nacionalizirana Renaultova industrija je največji evropski proizvajalec avtomobilov. Njene tovarne zavzemajo 8,5 milijonov kvadr. metrov in zaposlujejo 55.000 delavcev. Razen avtomobilskih tovarn v ožjem smislu ima to veliko podjetje tudi lastne livarne jekla, litega železa, bakra in aluminija, tovarne avtomobilskih pnevmatik, tekstilij za prevleke, vate itd. Njegova dnevna proizvodnja doseže 1000 raznih vozil — avtomobilov, lahkih in težkih kamionov, traktorjev in motornih vozil.

Se pred desetimi leti se je Renaultova proizvodnja dušila v tesnih delavnicah v Biancouru, na vratih Pariza. Prvi poskusi, da bi povečali proizvodnjo z razširitvijo tovarniških prostorov in povečanjem števila delovnih moči, so rodili nekaj uspehov. Od 50.000 vozil v letu 1946 se je Renaultova proizvodnja dvignila v naslednjem letu na 45.000 vozil. Nadaljnje razširitve pa niso prinesle ustreznega povečanja proizvodnje. Povpraševanje na trgu je nenehoma naraščalo in potrebni so bili novi ukrepi.

Renaultova

»elektromehanična glava«

Tovarniške naprave, stroji in orodje so bili že leta 1939 dokaj zastareli. Voja leta z izjemnim prirodam »elektromehanična glava« so še bolj obrabila orodne stroje, katerih

zaostane ali poišče nova pota, je Renault sklenil, da bo začel sam izdelovati stroje za proizvodnjo svojih motorjev. Njegovi inženirji so to proizvodnjo zasnovali ter v lastnih delavnicah in lastni režiji izdelali povsem nove avtomatične stroje, nekakšne strojne robote, ki so zrevolucionirali njegovo proizvodnjo.

Renaultova »elektromehanična glava« je docela avtomatičen orodni stroj, ki opravlja vse zamotane in številne operacije v zvezi z izdelavo motorja: vrtenje, rezkanje, gladenje, piljenje itd., pa tudi večstranska istočasna opravlila. Tako so 2600 raznih operacij, ki jih zahteva izdelava motorja, prenesli na vrsto strojev,

Z vključitvijo robotov je proizvodnja naglo narasla, hkrati pa se je zboljšala kakovost in delovni pogoji. V letu 1955 je izdelalo 35.000 delavcev dnevno kakih 250 raznih vozil, lani pa je izdelalo 50.000 delavcev blizu 1000 vozil dnevno. Človek bi mislil, da se bo po uporabi robotov število delavcev znižalo. Zgodilo pa se je nasprotno. Proizvodnja je narasla za 300%, pa tudi število delavcev se je povečalo za kakih 50%. Vzrok je delno v tem, da je izdelovanje karoserij in šasijskih avtomobilov samo delo in da zahteva mnogo več človeške delovne sile. Povečana proizvodnja motorjev in raznih

Renaultova vdova je vložila ondan tožbo proti preiskovalnim oblastem, ki so, kakor trdi v njej, leta 1944 v zaporu ubile njenega moža Louisa Renaulta, lastnika slovečih avtomobilskih tovarn. S tem se je začela v okviru široke kampanje akcija, katere cilj je rehabilitirati vichyjeveca in nemškega kolaboranta, čigar tovarne so med vojno vložile na vzhodno fronto motorje za nemške tanke. Nagibi in cilji te kampanje so dokaj jasni: zadostuje opozoriti na vsoto poslovanja največje francoske nacionalizirane industrije, ki doseže letno 120 milijard frankov.

pri katerih delata samo dva delavca. Ves proces proizvodnje svojih motorjev opravlja Renault na 5000 takšnih strojih in za to potrebuje 6000 delavcev.

V nadaljnji avtomatizaciji proizvodnje je Renault vključil v delo še enega robota, katerega naloga je povezati elektromagnetske glave v eno samo verigo ter tako skrajšati in poenostaviti delovni proces. Transporter (ki ga ne smemo zamenjati s tekočim trakom) povezuje elektromagnetske glave v celoto. »Glave«, ki delajo docela kot roboti, potiskajo po transporterju obdelane dele druga drugi. En sam delavec na čelu in drugi na koncu verige streže robotom, jim daje delo in na koncu prevzema izdelke. Ena veriga elektromagnetskih glav, sestavljenih iz 52 robotov in 150 kontrolnih postaj samo z dvema delavcema, izdelala na uro 35 fregatnih motorjev.

»Nadzornik-robot«

Razen povečanja proizvodnje z avtomatizacijo delovnega procesa se je zboljšala tudi njena kakovost. Vsakemu »robotu-delavcu« so dodelili po enega »nadzornika-robotca«. Skozi njegove »roke« gre vsak izdelani kosček ali v proizvodnem procesu storjeno opravilo. Pa tudi te »nadzornike« kontrolira elektronski »inspektor«, ki kdaj pa kdaj preveri točnost njihovih ukrepov. S tem, da je avtomatiziral proizvodnjo in kontrolo, je Renault avtomatiziral tudi naprave, ki varujejo delavce pred nesrečami. Če hoče delavec pogrniti stroj, se mora postaviti na natančno določeno mesto zunaj varne cone. V trenutku, ko svoje mesto zapusti in stopi na ogroženi prostor, se stroj avtomatično ustavi.

mehaničnih delov za avtomobile je narekovala svoj tempo ključničarjem, tapetnikom itd. Zato so morali zaposlit na eni strani več delovnih moči, vtem ko jih je na drugi strani precej odpadlo.

Cela vojska strokovnjakov

Pritisk trga, ki ga Renault ni mogel zadovoljiti, mu še nadalje veleva, naj izpopolni proizvodni proces. Izključna ali postranska naloga cele vrste inženirjev, tehnikov in kvalificiranih delavcev je, da odkrivajo nove možnosti za skrajšanje in zboljšanje delovnega procesa. Zato je Renault zgradil pri svojih tovarnah središče za znanstvene raziskave. V njem proučujejo strokovnjaki uspehe, ki so jih dosegli inženirji, tehniki in kvalificirani delavci. Tisti, katerih predloge sprejmejo, dobe bogate nagrade. Na drugi strani zahteva novi način proizvodnje tudi novi tip delavca, specializiranega za dokaj ozko področje. Renault je priredil zadnje čase 24 raznih tečajev, v katerih 70 profesorjev in 80 mojstrov šola nove kadre.

Renaultova podjetja so največji in eden najsodobnejših proizvajalcev avtomobilov ne le v Franciji, marveč tudi v Evropi. Nasprotniki nacionalizacije strme spričo uspehov tega nacionaliziranega podjetja. Uspehi, ki jih je doseglo, zanikajo trditve vseh, ki skušajo nacionalizacijo prikazati kot usodno za francosko gospodarstvo. Renault je prvi, ki je v Franciji upostavljal avtomatizacijo ne le v svojih tovarnah, marveč je dal svoje naprave na razpolago tudi drugim proizvajalcem ter tako moderniziral delovni proces in povečal proizvodnjo v okviru vse Francije. Bogdan Pešič

(Od našega stalnega dopisnika)

Rio de Janeiro, februarja

V začetku svojega potovanja je Kubiček 28 minut zajtrkoval z Eisenhowerjem, ki ga je sprejel kot rekonvalescent v naslonjaču. Po poročilih s Severa je dlini list tega političnega zajtrka ni obsegal nič novega. Ameriški predsednik je načel vprašanja komunistične nevarnosti in brazilskega petroleja. Kubiček pa je sprožil tretjo temo razgovorov — ameriške investicije in kredite Brazilije. Rekel je, da potrebuje njegova dežela za izpolnitev novega programa približno 1.200.000.000 dolarjev tujih sredstev.

V New Yorku je čakal predsednika Brazilije razgovor z vodilnimi možmi Wall Streeta in ameriških industrijskih koncernov. Murillo Marokim, znani brazilski novinar, ki je spremljal Kubička na potovanju, je poročal, da je prevladoval na razgovorih petrolej, da so malone vsi ameriški partnerji poudarili mnenje, da je storila Brazilija napako, ko je nacionalizirala svojo petrolejsko industrijo, češ da jo sama nikoli ne bo mogla dovolj razviti. Ameriški partnerji so za svoje morebitne investicije zahtevali posamezne gospodarske reforme in mnoga poročila. Duh po petroleju je spremljal predsednika Brazilije menda tudi v Angliji in na Nizozemskem, kjer imata svoj sedež »Shell« in »Royal Dutch«. Izginil je šele na naslednji etapi potovanja. Med bivanjem v Nemčiji, Franciji, na Luksemburškem in v Italiji je govoril Ku-

PISMO IZ RIO DE JANEIRA

Novi stiki Brazilije s svetom

biček o investiranju v Braziliji za zgraditev novih industrijskih panog. Evropski industriji so pripravljani na investicije zato, ker mora nuditi evropski kapital boljše pogoje, da bi v fazi ostrejših konkurenca, ki nastaja s pojemanjem »hladne vojne« lahko tekmoval z močnejšim severnoameriškim kapitalom.

V Italiji je čakala Kubička novost. Prispela je vest, da je predsednik sovjetske vlade Bulganin izjavil, da želi ZSSR upostaviti diplomatske stike z vsemi deželami Latinske Amerike, da

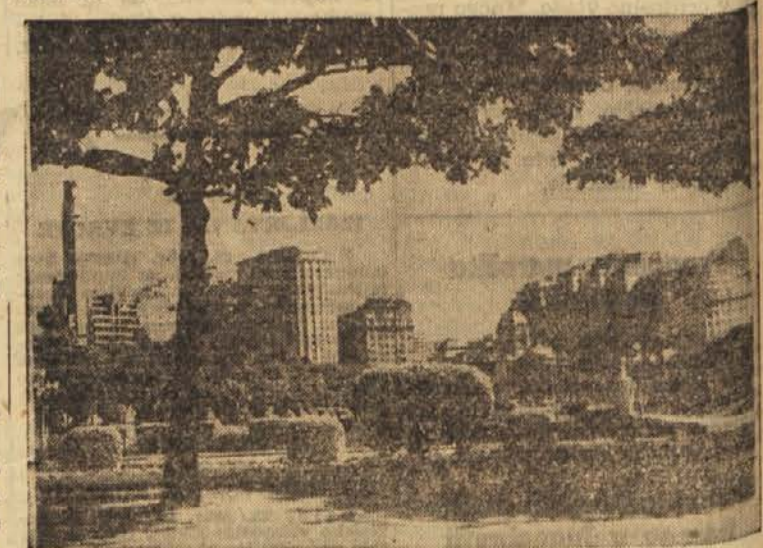
Tik preden je prevzel Kubiček predsedniške posele, je v 24 dneh, če ne računamo obiska v Vatikanu in sprejema pri papežu, prepotoval deset držav in se razgovarjal s šestimi predsedniki republik in štirimi kronanimi glavami ter imel posvetovanja z desetimi nekronanimi kraljevi ameriške in evropske industrije ter bankarstva.

jim je pripravljena nuditi tehnično pomoč in dobaviti industrijske naprave vseh vrst, med drugim tudi za petrolejsko industrijo. Potem pa je izredna poljska delegacija v Rio de Janeiro na svečanosti, ko je Kubiček prevzel predsedniške posele,

ponudila novemu predsedniku Brazilije povečanje trgovinske izmenjave na 100 milijonov dolarjev.

Vse to ni ostalo brez posledic. Podpredsednik ZDA Richard Nixon, ki se je mudil v Rio de Janeiro, ko je Kubiček prevzel

predsedniške posele, je prinesel vest, da je Mednarodna banka sklenila odobriti Braziliji že

Pogled na del Rio de Janeiro

Brazilija je znana po bogatih ležiščih nafte. Zato so se razgovori predsednika Kubička na nedavni poti po tujini v precejšnji meri nanašali tudi na izkoriščanje te dragocene surovine. Na sliki: pogled na petrolejsko polje in čistilne naprave za nafto

zdanjav zaprošeno posojilo v znesku 35 milijonov dolarjev za razširitev državnega metalurškega kombinata »Volta Redonda«. S Kubičkom ter njegovimi vojaškimi in gospodarskimi svetovalci je imel dve konferenci, potem pa je izjavil, da je med drugim govoril o »poskusih z infiltracijo neke tuje sile« na latinsko-ameriški kontinent. V govoru, ki ga je imel v »Volta Redonda« po napovedi novega kredita, je Kubiček povedal tujim novinarjem, da namerava navezati trgovinske stike z ZSSR, da pa prepušča vprašanje upostavitve diplomatskih stikov pristojnosti Kongresa. Vrstu nove dobe v stikih med Brazilijo in zunanjim svetom so se nekoliko odprla. Odpira jih mladi brazilski orjak in novi veter, ki je zapihal po spremembi splošnega podnebja na svetu na vse strani. Jaša Almulji

NE ZAVREČI NAČRTOV ZA UREDITEV OTROŠKEGA OKREVALIŠČA

Denar in načrti so zagotovljeni, spoma je le še lokacija na Debelem rtiču

Pri preventivni zdravstveni zaščiti je imel RK Slovenije minula leta srečno roko. Med drugim je omogočil letovanje na morju tistim otrokom, ki jih zaradi dokaj šibkega zdravja ni moč sprejeti v običajne kolonije, hkrati pa zdravstvena indikacija ni zadostna, da bi jih na zdravljenje poslalo socialno zavarovanje. V Savudriji se je zvrstilo od pomladi do jeseni na stotine otrok iz vse Slovenije, ki jih je za letovanje priporočil RK po zdravnikovem nasvetu in v primeru, ko starši ne bi zmogli stroškov, da bi sami poslali otroke k morju.

Na pobudo Glavnega odbora so organizacije RK ta mesec sklicale sestanke s starši, ki so imeli

svoje otroke v teh kolonijah. Iz podrobnih poročil mariborskega in novomeškega sestanka vidimo, da smo lahko z rezultati močno zadovoljni. Zdravniki in starši so ugotavljali, kako zelo je otrokom koristilo bivanje na morju pod zdravstveno-strokovnim in vzgojiteljskim nadzorstvom. Bolehni otroci, nekateri so trpeli zaradi rahitisa, drugi zaradi vnetja ušes, astme, revmatizma, lažjih srčnih motenj, pomanjkanja apetita, splošne bolehnosti, nagujenja do prehladov, angin itd., so se po letovanju izredno lepo popravili in bolj ali manj brez boleznih prešli letošnjo zimo. Le v posameznih primerih so zdravniki priporočali ponovno bivanje na morju.

BELEŽKA

Dokončen razpad ali obnova Turjaškega gradu

Res je, da moramo reševati mnogo bolj nujnih stvari, da ne bi bilo odveč, da razmislimo tudi o tem, da nekateri gradovi, ki sodijo med zgodovinske spomenike, nezadržano razpadajo. Pri tem se bo treba odločiti, ali naj prepuščimo takšne gradove dokončnemu razpadanju, ali pa se jih izplača restavrirati.

Tak primer je s Turjaškim gradom, ki je spomenik fevdalizma, bojev s Turki, protestantizma in NOB. Tu je bila Trubarjeva kapela, v gradu se je nekaj časa skrival Jurij Dalmatin pred gonjo protireformatorjev. V narodno-osvobodilni borbi so tu doživeli enega izmed odločilnih porazov ostanki behagardizma, ki so se ob kapitulaciji fašistične Italije zaleteli za grajske zidove. V turjaški sosesčini so rojstni kraji Primoža Trubarja (na Rašici), Frana Levstika (v Retjah) in Josipa Stritarja (v Podsmreki). Turjak ima ugodne smuške terene, bogata lovišča razne divjadi, do znamenite Taborske jame ni tako hudo daleč, kraj pa bi prišel v postev tudi kot klimatsko okrevališče. Kraj bi imel torej zelo ugodne pogoje za razvoj turizma, če bi restavrirali grad.

Seveda pa samo kulturno-zgodovinske znamenitosti in ugodni

naravni pogoji ne bi privabili turistov. Pri obnovi gradu bi bilo treba v njem ali v neposredni bližini urediti ustrezen gostinski obrat z restavracijo in tujskimi sobami, to gostinsko podjetje pa naj bi se morda oskrbovalo z lastnega posestva. Tako bi turistični objekt postavili na lastne gospodarske noge in mu omogočili samostojno gospodarsko življenje. Restavriranja bi se bilo najbrž moč lotiti le postopoma, saj bi zahtevalo precejštev denar, toda nedvomno bi lahko računali na aktivno sodelovanje krajevnih činiteljev, ki bi se za stvar gotovo zainteresirali, saj bi pomenila dokajšnjo gospodarsko pridobitev za ves kraj. M. Z.

To in ono IZ DOMOVINE

Predlaganih je 6 milijard investicij v naših lokah. Komisija za pomorstvo Sabora LR Hrvatske je proučila stanje naših pomorskih luk in predlagala za približno leta za 6 milijard din investicij v naših lukah, predvsem na Reki. Lanski blagovni promet na Reki je dosegel rekord obseg 3,56 milijona ton, to je za 1,5 milijona ton več kakor v letu 1947, ko je bil zabeležen največji promet. Ta velik promet pa je bil došen, čeprav še ni obnoven prostor za pristajanje štirih oceanskih ladij in je tudi prostor za vskladiščenja manjši za 6 skladišč v primeru z letom 1947. Samo promet pšenice in premoaga za koksanje je lani dosegel 1,5 milijona ton. Razširiti bi morala tudi železniško vozlišče na Reki, kjer je bilo lani z velikimi težavami iztovorjenih oziroma natovljenih dnevno 1200 do 1500 vagonov blaga.

Na ladi »Sarajevo« je počila glavna gred. Cezoceanska motorna ladija »Sarajevo« je s tovorom bombaža iz Egipta in južnega sadja iz Cipra v bližnji grški obali zavrtila v hud vihar. V boju z razburkanim morjem je počila glavna gred, tako da ladija ni mogla več voziti. Ker je vrh teče veter gnil ladijo proti obali, je bila nevarnost, da se razbije ob pečinah. Na klice SOS se je najprej odzvala naša manjša ladija »Savas«, pozneje pa še prekomorska motorna ladija »Učka«, ki je privlekla ladijo »Sarajevo« v resko luko.

Promet in turizem na Zagrebškem velesejmu. Uprava Zagrebškega velesejma je predlagala podjetjem železniškega prometa, kakor tudi turističnim zvezam naj bi na velesejmu zgradili poseben paviljon za promet in turizem. Po proračunu uprave bi veljala gradnja tega paviljona kakih 200 milijonov dinarjev.

5000 živih zajcev za izvoz. Da bi po hudi epidemiji med zajci obnovile njih zarod, so lovske organizacije v Franciji primorane uvažati žive zajce in jih spuščati v lovišča. Na področju Srbije so ta mesec za izvoz v Francijo

Dom v Savudriji sedaj ni več last RK Slovenije. Morali so ga odstopiti republiki Hrvaški, in tako je že lani vznikul načrt: zgraditi ob slovenski obali novo okrevališče in ga postopoma, z dograditvijo novih paviljonov, razširiti tako, da bo od pomladnih do jesenskih mesecev prišlo v dom v več izmenah do 2000 otrok.

NOVO OKREVALIŠČE

Naša obala ni dolga in nekdve kako raznolika, vendar pa so po vsestranski strokovni presoji ugotovili, da bi Debeli rtič, v morje pomaknjen zemeljski jezik južno od Kopa, vsestransko odgovarjal. Okrevališče bi zgradili na prisojni strani, da bi ga bilo moč koristiti od zgodnjih pomladanskih do poznih jesenskih mesecev, obala je plitva in lahko dostopna.

Ze marsikak lep načrt je bilo treba začasno odložiti, ker je glavno težavo predstavljalo pomanjkanje denarnih sredstev. Tako pa ni z zamisljivo Debelega rtiča in otroško kolonijo. Zavodi za socialno zavarovanje po okrajih so domala brez izjeme pogodili veliko korist, ki bi jo imeli od takega okrevališča, zaradi česar so Rdečemu križu tudi sporočili takojšnjo pripravljenost, da odstojijo za okrevališče del sredstev v glavnem iz sredstev za preventivno varstvo. Dobro vedo, da bi s tem nič koliko otrok očuvali pred resnejšimi boleznimi.

Damo denar, tako so javljali močnejši okraj in projektanti so se lotili izdelave načrta po navodilih strokovnjakov in RK. Denar bi bilo moč dobiti, načrti so v glavnem izdelani, treba bi bilo začeti z delom, da bi Debeli rtič

lahko čimprej sprejel na letovanje prve varovance. Pomlad je pred vrati, na obzorju pa se je pokazala ovira, za katero pa upamo, da ne bo nepremostljiva.

DELJENA MNENJA

Cepprav je namreč Svet za urbanizem okraja Koper predlog, da uporabi RK Slovenije 15 ha zemljišča na Debelem rtiču za otroško okrevališče, in sicer tako, da bi bilo zazidanih 5 ha zemljišča, ostalih 10 ha pa zavarovanih v zdravstvene namene, se je stvar pri urbanistih v Kopru ustavila. Pravijo, da imajo v načrtu cesto ob obali, razen tega pa bi za okrevališče morali žrtvovati precej plodne zemlje. V odgovor na to lahko RK pojasnjuje le to, da bi plodno zemljo okrog poslopij izkoristili za oljčne nasade, kar se tiče pa načrta glede ceste, sta na tehnični dva problema. Tu so potrebe turizma in potrebe preventivne zdravstvene zaščite naših najmlajših.

Težavno je posegati v spor, oziroma bolje v deljena mnenja, kjer imata nedvomno delno prav obe strani. Vendar bi se dalo nekaj stvari pripomniti. Kar se tiče turizma, je na naši slikoviti obali vse do južnega Jadrana še tisoč in tisoč neizkoriščenih možnosti, kjer bi lahko tuji in domačini preživeli dopust. Otroška okrevališča pa bi ne bilo mogoče urediti zaradi dolgega prevoza v kakšnem oddaljenem predelu, temveč bi bil ta del obale, kar se tega tiče, najprimernejši. Nedvomno bi se dalo s tesnim sodelovanjem doseči, da ne bi bil prevelik del obale izločen in neuporabljiv za ostalo prebivalstvo. Govoriti podrobno o tem, kolikoga pomena je za očuvanje zdravja mladine okrevališče, kakršnega ima v mislih RK, pa bi bilo tudi odveč. Za to je najboljši dokaz pripravljenost okrajev, da ureditev okrevališča podpro s trdnim prepričanjem, da bo denar resnično naložen v korist skupnosti in tistih otrok, ki so potrebni pomoči družbe in za katere smo odgovorni glede na njihovo zdravje in razvoj.

S teh vidikov moramo gledati na to stvar, hkrati pa ne smemo pozabiti, da čas beži in da bi bilo škodljivo »leherno« zavlačevanje načrta, za katerega se je zavzela večina naših okrajev. M. N.

Bernardo Strozzi (1581-1644): Igralec na lutnjo

Pred koncem razstave »Od Tiziana do Tiepola«

Odrpta je le še danes, v nedeljo, in jutri, v ponedeljek 27. febr., ko se nepreklicno zapre

Redko katera umetnostna prireditelj je doslej zbudila tolikšno zanimanje v naši javnosti, kakor ta edinstvena revija najslavnejših beneških mojstrov od XVI. do XVIII. stoletja. Saj ni čudno, da je ta razstava, ki predstavlja mojstrovine največjih svetovnih umetnikov, kakor so Tizian, Palma Vecchio, Tintoretto, Guardi, Tiepolo in še cela vrsta drugih, privabila ljubitelje klasične umetnosti.

Doslej je to znamenito revijo beneške umetnosti obiskalo nad 12.000 oseb. Prav tako so bila deležna nenavadno množičnega obiska tudi strokovna vodstva, ki jih je bilo doslej na željo ko-

lektivov in raznih skupin prireditelj je precelj nad 20. Tudi vsa tri javna predavanja naših znanih umetnostnih strokovnjakov (dr. Em. Čevc, dr. Iz. Cankar in dr. Fr. Stelè) so bila zares odlično obiskana in so poslušalcem nudila nadrobno vpregled v delo in razvoj klasičnih beneških mojstrov.

Ker se morajo sredi prihodnjega tedna umetnine že vrniti na svoje stalno mesto na Dunaju, kjer vise v zbirki največjih umetnin, ki jo hrani sloveči Kunst-historisches Museum, bo pri nas razstava zaprta nepreklicno v ponedeljek, dne 27. februarja.

PRVE IZKUŠNJE IN USPEHI komunalne ureditve v novomeškem okraju

Občinski sveti se razvijajo v pomembno organizacijsko sredstvo za vključevanje državljanov v delc ljudskih odborov

V novomeškem okraju je enajst občin. Po številu prebivalstva je največja novomeška (okrog 22.800 prebivalcev), najmanjša pa semiška občina, ki šteje komaj okrog 3700 prebivalcev. Aktivnost posameznih občin je različna, opaziti pa je, da so nekatere občine po svoji gospodarski moči dokaj šibke in se bodo zato težko učinkovito razvijale.

Pri Okrajnem ljudskem odboru je 11 svetov ter 38 komisij, v katerih sodeluje razen odbornikov okrog 300 državljanov. Pri nekaterih občinskih ljudskih odborih je svetov celo več kot pri OLO. Sestav svetov pri občinah je, v splošnem vzeto, razmeroma dober, v nekaterih primerih pa celo boljši kot sestav občinskega ljudskega odbora. Politične organizacije v občinah smatrajo občinske svete kot zelo pomembno organizacijsko sredstvo za vključevanje državljanov v delo ljudskih odborov, zato so v nekaterih primerih zagotovile, da so prišli v svete celo sposobnejši ljudje kot v občinski ljudski odbori. Ti sveti so v splošnem zadovoljni in že obravnavajo svoja delovna področja. Lovijo pa se še okrog vprašanj, kje naj bi dobili sredstva za uresničevanje

svojih programov (to velja deloma tudi za nekatere svete pri OLO), premalo pa so se usmerjeni v iskanje, odpiranje in krepitev virov na domačem področju. Okrajni sveti nudijo občinskim svetom pomoč z instrukcijami, vendar jih nekoliko ovirata, da okraj nima na razpolago dovolj finančnih sredstev za pogostejše obiske članov okrajnih svetov na sejah občinskih svetov.

Uslužbeni aparat OLO je, čeprav ni zadostno zaseden, v glavnem na tekočem z delom. Težje pa je na občinah, kjer zelo primanjkuje strokovnih uslužbencev (glede tega so na boljšem le v novomeški in črnomeljki občini). Okrajni uslužbeni nudijo občinskemu aparatu pomoč na dva načina. Pri obiskih na občinah instruira tamkajšnje uslužbenice, v mnogih primerih pa sami opravljajo nekatere operativne naloge občinskega aparata. V nekaterih občinah opravljajo posamezni referenti delo za več referatov hkrati, zaradi česar trpi kvaliteta. Pomanjkanje strokovnih uslužbencev dokaj ovira delo svetov in komisij, ker premaloštevilni aparat ne more pravočasno pripraviti raznega gradiva (analiz itd.). Najhuje se čuti pomanjkanje strokovnih uslužbencev v finančni službi, ki jo na nekaterih občinah opravljajo kar tajniki. Nekateri inšpekcije reagirajo le na konkretna opozorila s terena, ker se še ne morejo sistematično lotiti svojih nalog.

Zbor proizvajalcev pri OLO se uveljavlja ne le kot gospodarski ampak tudi kot politični činitelj. V zadnjem času je na sejah razpravjal in zavzel stališča do nekaterih vprašanj, katerih razjasnitev so zahtevale množične organizacije. Vrzel pa je v tem, da odborniki zbora proizvajalcev nimajo dovolj stika s svojimi volilnimi enotami, marveč se v glavnem omejujejo le na kontakte z ljudmi v podjetju, kjer so zaposleni. V gospodarsko manj razvitih občinah se sicer še ne

GIBČNEJŠE IN CENEJŠE UPRAVLJANJE

Zanimiva je ugotovitev, da ljudje čedalje manj hodijo na okraj, zato pa čedalje bolj urejajo svoje opravke na občinah. To kaže, da se celo gospodarsko nerazvite občine iz dneva v dan bolj uveljavljajo kot osnovne politično-teritorialne organizacije samoupravljanja. Hkrati postaja okraj vedno bolj planski, koordinacijski, usmerjevalni organ na svojem področju.

Prav tako je zanimivo to, da občine kljub temu, da je njihov aparat nezadosten in še ne uvežban, mnoge stvari hitreje rešujejo, kot jih je mogel okraj. Probleme rešujejo tudi bolj gospodarnostno. Ko je o podporah diajakom odločal okraj, ki je občine samo vpraševal za njihova mnenja, so mu občinski ljudski odbori v večini primerov odgovorili: »Prošnja N. N. se priporoča«. Odkar pa je to delo prišlo v pristojnost občin, le-te skrbno obravnavajo vsako prošnjo za podporo oziroma štipendijo ter ne utemeljene prošnje odklanjajo, diajakom, ki so res potrebni materialne pomoči, pa bolj pomagajo. Na ta način so občine prihranile že precej sredstev.

Do konca decembra so v novomeškem okraju izvolili 123 krajevnih odborov, 17 pa jih volijo že dni. Nekateri krajevni odbori so pokazali razveseljenje pobude za vzdrževanje komunalnih objektov, zlasti za popravilo vaških poti, ki kmetje najbolj žulijo. Zlasti uspešno delajo nekateri tisti krajevni odbori, ki so jim občine dodelile nekaj namenskih sredstev, ki jih ti odbori uporabljajo tako, da večkratno povečajo njihovo vrednost, ker mobilizirajo volivce tudi za prostovoljno delo, sami priskrbijo razno gradivo in podobno. M. Z.

Pod črto

Pred dnevi sem bil priča naslednjemu dogodku.

V podjetju se je večkrat primerno, da svojih izdelkov niso proizvedli pravočasno. Zaradi tega so se kupci po pravici pritoževali. Podjetje izdeluje namreč take predmete, ki morajo biti točno takrat in takrat izdelani, sicer hitro zastarijo in s tem povzročijo precejšnjo škodo.

Ugotovili so, da je bil nekajkrat vzrok zakasnitvi v tem, ker so zaposleni zamujali službo zaradi popivanja, oziroma niso mogli zaradi pijanosti tako okretno in maglo delati, kot zahteva proizvajalno tempo.

Poklicali so prizadete delavce v pisarno. Vodja obrata jim je začel govoriti, da podjetje ne more trpeti škode, ki mu jo delajo zaradi popivanja. Govoril je in govoril. Drugih sploh ni pustil do besede. Začel je ponavljati že svoje uvodne besede, glas mu je postajal vse močnejši. Kar desetkrat je povedal, da ne smejo gojiti v službo pijani, prav tako pa tudi ne zamujati dela.

Pogledal sem ga v oči, pogledal njegove roke, s katerimi je vse bolj tolkel po mizi, nekoliko bolj sem prisluhnul njegovemu glasu, ki je postajal vse bolj rečec. Videl sem, da je pijan, da mu alkohol vse bolj sili v glavo. Po mojem mnenju je pred sestankom stopil v gostilno, da se okrepča za govor proti posledicam pijanosti. Ko je odhajal s sestanka, smo videli, da se ga je potleno nadela.

Kaj so si ob vsem tem mislili tisti, ki so bili zaradi popivanja kritizirani? Prav gotovo nekaj takega: zakaj mi ne smemo piti, on pa lahko? Zakaj nas kritizirajo, njega pa ne? Zakaj nas v pijanem stanju kritizira zaradi pitja? Mar so merila za nas druga kot za njega?

Mislim, da moramo proti vsem, ki zamujajo zaradi pijanosti, ostro nastopati; pijanost ne smemo dopoliti, da bi sploh bili na svojih delovnih mestih (ker zaradi neodpornosti lahko ponesrečijo sebe ali pa povzročijo okvare na strojih) — toda to mora veljati za stehernega uslužbenca, od nekvalificiranega delavca pa do direktorja.

Prav tako pa je popolnoma nemogoče, da bi nam pijanci prišli ali, naj ne pijemo. C.

Romunska sindikalna delegacija v Muzeju NOB

Izredno zanimanje za naš osvobodilni boj

Na obisku v Sloveniji si je romunska sindikalna delegacija pod vodstvom Georgija Apostola, člana politbiroja romunske delavske partije in predsednika Zveze sindikatov Romunije, ogledala v petek popoldne Muzej narodne osvoboditve LRS. V delegaciji so še zastopnik sindikata prosvetnih delavcev, sindikata kovinarjev, direktor socialnega zavarovanja LR Romunije, pomočnik glavnega urednika sindikalnega glasila Romunije in drugi ugledni sindikalni funkcionarji. Delegacija je spremljal predsednik Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Janko Rudolf.

Muzej NOB je romunskim gostom razkazal direktor Milan Bevc. Zanimali so se za razne značilnosti našega osvobodilnega boja: za vlogo Partije, za razvoj obojebojnega boja, osvobodilnega tiska, občudovali so množično udeležbo ter junaštvo našega ljudstva v osvobodilnem boju. Zanimanjem spremljali razvoj ljudske oblasti ter občudovali organizacijske sposobnosti vodi-

teljev naše ljudske revolucije. Najbolj pozorno so si ogledovali razne listine, ki dokumentirajo posamezne akcije ter pri tem podarili njegovo dokumentarno pomembnost.

Svoje vtise so obširno opisali v spominski knjigi obiskovalcev.

V goriškem okraju popijejo preveč alkohola

Alkoholizem se nevarno širi tudi med mladino — V Gornji Vipavski dolini popijejo doma eno tretjino celotnega pridelka vina — Proti temu nevarnemu družbenemu zlu je potreben bolj sistematičen boj oblasti, raznih organizacij in posameznikov

Na Goriškem, ki je znano vinorodno področje, je pijačevanje žal prešlo že v tradicijo, ki se zadnja leta vedno bolj širi tudi med mladino. Razen pijačevanja

15.000 hektolitrov vina, popijejo letno 5000 hektolitrov oziroma eno tretjino. Kmečki delavec ga popije na dan povprečno 2 litra, češ, da sicer nima dovoljne moči za

Kar ga s koprskih cest ni odnesla burja, ga morajo skidati pridne roke

z »navade«, ki je v nekaterih globoko ukoreninjeno, je v okraju tudi precej kroničnih alkoholičarjev in takih, ki so na najboljši poti, da to postanejo. Sploh je to postal težak socialno-družbeni problem.

O potrebi odločnejšega boja zoper pijačevanje najbolje govorijo pričujoči podatki, ki pa še zdaleč niso popolni. Dr. Dietz iz Ajdovšine navaja v nekem poročilu, da v gornji Vipavski dolini od celotnega pridelka okrog

delo. Če računamo liter po 150 dinarjev, tedaj popijejo samo v gornji Vipavski dolini vsako leto vina za 75 milijonov dinarjev. V desetih mesecih lanskega leta je poraba alkoholnih pijač na enega prebivalca znašala 151 litrov vina, 0,4 l žganja in 0,3 l raznih likerjev.

Kroničnih pijačevcev je v gornji Vipavski dolini registriranih 32, največ med delavci, ki delajo v proizvodnji. Pri LIP v Ajdovščini od skupaj 363 zaposlenih samo 76 njih ne uživa alkohola, vtem ko ga ostali popijejo od pol litra do dveh litrov dnevno. Približno ena četrtnina uživalcev alkohola dela pri strojih. Zaposleni v tem podjetju popijejo letno 65.151 litrov vina v vrednosti več ko 10 milijonov dinarjev.

Anketa med šolsko mladino v nekaterih šolah na področju gornje Vipavske doline kaže, da je abstinentov največ 37,5 odstotkov, medtem ko vsi ostali učenci uživajo alkohol pri jedi ali ob drugih priložnostih. Pri okoli treh odstotkih otrok je spričo prevelikega uživanja alkohola opaziti znake duševne zaostalosti.

Morda še bolj porazne ugotovitve o škodi in posledicah pijačevanja zasledimo v rudniku živega srebra v Idriji. Tu so v zadnjih petih letih izgubili skupaj 576 delovnih dni zaradi pijačevanja, mnogi delavci pa so spričo prevelikega uživanja alkohola oslabei oziroma si nakopali razne

bolezni. Podobne podatke o posledicah alkoholizma bi lahko navajali tudi za ostala področja okraja, kjer marsikje zaradi tega družine alkoholičarjev trpijo pomanjkanje in bedo, družba pa od takih ljudi nima nobenih koristi. Ustrežni podatki za leto 1955 še niso v celoti zbrani in obdelani, zato o porabi alkoholnih in brezalkoholnih pijač v goriškem okraju navajamo podatke za predlansko leto, ki so tudi lani ostali približno enaki. Po teh podatkih so popili 27.577 hektolitrov žganih pijač v vrednosti 438 milijonov din in le 3616 hektolitrov (skupaj s sodo in jabolčnikom) brezalkoholnih, za 32 milijonov dinarjev.

Navedeni podatki in ugotovitve so samo delni prikaz posledic alkoholizma, ki so občutne na raznih področjih začasnih in gospodarskega do revščine in raznih bolezni posameznikov. Zato je kot že poudarjeno v uvodu, temu družbenemu zlu treba napovedati neizprosno in sistematičen boj ter pijačevanje čim bolj omejiti. Razen preventivnih ukrepov bi za omejitev alkoholizma morda kazalo sprejeti odlok o obveznem prijavljanju kroničnih pijačevcev, le-tim pa bi morali v ustreznih zavodih in ustanovah omogočiti zdravljenje. Morda bi kazalo ustanoviti tudi okrajno ambulanto za alkoholike. Za to pa bi morali razumljivo vzbuditi zanimanje najširše javnosti prek raznih predavanj in drugih oblik propagandnega dela. Dalje bi bilo treba nuditi vsa pomoč okrajnemu centru za pospeševanje gospodinjstva v prirejanju praktičnih strokovnih tečajev za pravilno uporabo sadja ter zagotoviti slednje v zadostnih količinah po zmernih cenah.

Se bolj bi bilo treba omejiti točenje alkoholnih pijač mladotelikom in skrbeti za dosledno izvajanje tozadavnih predpisov. Gmotno osnovo za boj proti alkoholizmu tvori poseben sklad iz 5-odstotnega prometnega davka na žgane pijače. Vsi občinski ljudski odbori, ki tega dodatnega davka niso predpisali, naj bi to čimprej storili. V goriškem okraju znaša ta sklad po nepopolnih podatkih okoli milijon dinarjev. M. D.

Trije jubilanti v velikolaški občini

Pred dnevi so v velikolaški občini proslavili dva pomembna življenjska jubileja.

Neža Lunder iz Zadnikov je v krogu svoje družine slavila 100-letnico rojstva. Ceravno je prežvela celo stoletje, se Lunderova počuti zdravo in čilo. Zakonca, 86-letna Terezija in Franče Gradisar sta v krogu svoje družine slavila 60-letnico poroke. Zakonca Gradisar sta imela osem otrok, od katerih so štiri še živi. Vsem trem jubilentom želimo prijetno starost!

V Ribnici so ustanovili taborniško družino

Nedavno je bila v Ribnici na Dolenjskem ustanovljena taborniška družina. Ribniška taborniška družina je sedemdesetletnica v Sloveniji. Že ob ustanovitvi se je v družino vpisalo okoli 40 članov. Da pa bo nje delo uspešnejše, bodo člani sodelovali z mladinsko organizacijo, poletniško zvezo, LT in ostalimi. Upajmo, da bodo njihovo delo podprli starši.

Finančna inšpekcija naj bi tudi poučevala

Okrajni ljudski odbor Murska Sobota je na skupni seji obeh zborov, ki je bila v četrtek, razpravljala o poročilih sveta za šolstvo in finančne inšpekcije. Odborniki so odobrili doslejše delo obeh organov, med razpravo pa so tudi predlagali, kako bi bilo treba nekatere stvari izboljšati

Finančna inšpekcija je lani odkrila mnogo nepravilnosti. Manjše prekrške je odpravljala sama, večje pa je prijavila pristojnim organom. Toda nekateri kolektivni niso dovolj resno odpravljali napak, na katere jih je opozorila finančna inšpekcija. Nekateri manjši kolektivi še nimajo urejenega knjigovodstva, ker ne morejo dobiti strokovnih moči. Ker pa tako stanje omogoča razne nepravilnosti in okoriščanje posameznikov, je finančna inšpekcija predlagala občinskemu ljudskemu odboru likvidacijo takih obratov, kar pa še ni izvedeno. V razpravi so ugotovili, da likvidacija ne bi bila povsod upravičena, temveč bi bilo bolje, če bi na sedežih občin ustanovili knjigovodske zavode, ki bi odpravljali usluge za manjše obrate.

Poročilo finančne inšpekcije je opozarjalo še na razne druge slabosti, ki omogočajo prekrške. V nekaterih obratih in ustanovah nimajo overovljenih knjig in imajo pomanjkljiv popis inventarja, kar omogoča nepoštenim delavcem in uslužbenecem, da si ga prisvajajo.

Nekatera gospodarska podjetja so grešila tudi pri obračunavanju zaslužka. Kmetijsko gospodarstvo Črnci in še nekatera druga, je določilo norme, vendar za služka ni obračunavalo po njih, temveč je za nekatera dela plačalo skoraj dvakrat toliko, kolikor je bilo določeno v tarifnem pravilniku. Kmetijsko gospodarstvo Beltinci je dajalo deputat, ki se ni obračunavalo kot del plačnega sklada. Tovarna mlečnega prahu in Tovarna mesnih izdelkov v Murski Soboti sta dajali delavcem južine, izdatke za to pa sta vračunali med materialne stroške. Projektno biro v Murski Soboti je plačeval tudi nadurno delo, čeprav o nadurah ni imel točne evidence, temveč jih je določal pavšalno za ves mesec.

Nekateri kmetijski zadruge dolgujejo več sto tisoč dinarjev gozdnemu skladu, kar bi morale plačati na račun gozdnih taks. Podjetje Zica iz Ljutomeru pa dolguje več kot 7 milijonov din na račun prometnega davka, ker je nek uslužbenec nepravilno pojasnil, da od njegovih izdelkov ni treba plačevati prometnega davka. Nevestno gospodarjenje nekaterih kmetijskih zadrug pa se od-

PRVO ZASEDANJE NOVO IZVOLJENE SKUPŠČINE ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE, PODRUŽNICE V KAMNIKU

Previsok odstotek nezgod

Te dni je bilo v Kamniku prvo zasedanje novoizvoljene skupščine Zavoda za socialno zavarovanje podružnice Kamnik.

Pri teh volitvah v skupščino socialnega zavarovanja je bilo na območju kamniške podružnice izvoljenih 46 delegatov, ki so na prvem zasedanju izvolili 29 članov skupščine. Za predsednika skupščine je bil soglasno izvoljen tov. Silvo Hribar, elektromonter iz tovarne usnja v Kamniku.

Ob tej priložnosti je skupščina obravnavala tudi več vprašanj. Tako so ugotovili, da imajo zavarovanci, zaposleni v privatnem sektorju, dokaj slab odnos do socialnega zavarovanja. To potrjuje tudi udeležba na volitvah; iz privatnega sektorja je volilo le 11,5 odst. volivcev.

Hkrati so govorili še o obratnih nezgodah, ker kamniška podružnica socialnega zavarovanja z visokim odstotkom nezgod nasproti ostalim boleznim visoko presega tako okrajno kot republiško in zvezno povprečje. V tej zvezi je bil sprejet sklep, da bodo ustanovili pri novoizvoljeni skupščini stalni odbor za zdravstvo, ki naj posveti največ pozornosti preventivni zdravstveni službi in higiensko tehnični zaščiti dela.

Obravnavali so že diferencialni prispevek za socialno zavarovanje, statut in poslovnik okrajnega zavoda za socialno zavarovanje Ljubljana, ki določuje tudi pravice in dolžnosti podružnične skupščine v Kamniku.

Zaradi zelo razširjene gripe na področju občine Kamnik so na nalog sanitarnega inšpektorja od vključno 29. februarja zaprte na območju občine Kamnik vse osnovne šole in gimnazije. Zato bo treba podaljšati pouk v mesecu juniju.

Delavsko prosvetno društvo »Solidarnost« v Kamniku je sklenilo z Gostinskimi podjetjem »Planjavce« v Kamniku najemno pogodbo, s katero le-to odstopa »Solidarnosti« v uporabo za njeno dejavnost vse gornje prostore nad kavarno. V teh prostorih bodo delale razne sekcije, kot pevška, šolska, dramska in druge. Dostojno mesto pa je s tem dobila tudi kamniška centralna knjižnica, ki šteje okrog 3500 knjig in je bila do sedaj v zelo neustreznih in občinstvu težko dostopnih prostorih. Tukaj bodo uredili še čitalnico, ki bo marsikomu zatočišče, predvsem v zimskih mesecih, da ne bo treba postopati po gostilnah in drugih lokalih.

Občinski odbor Rdečega križa v Kamniku je prejel 110 CARRE paketov, ki jih bodo razdelili med najpotrebnejše stare, predvsem pa tuberkulozne osebe. -ik

Vesti z Jesenic

Društva žena v jeseniški komuni se pripravljajo na mednarodni praznik, 8. marec. Medtem je bilo sklicanih že več sestankov, pripravljajo pa tudi široko konferenco vseh ženskih aktivističkovaršic, ki se uveljavljajo v organski samopravilnosti, sindikalnih organizacijah, Svobodno izobrazbenih, športnih in drugih organizacijah in društvih. Na tej konferenci bodo analizirale uspehe, pomanjkljivosti in napake dosedanjega dela ter hkrati nakazale smerice za bodoče delo. Na tej konferenci bodo nakazovale probleme, ki jih bo treba na jeseniški konferenci razpravljati, in v jeseniški komuni bo treba zgraditi šole, otroške vrtnice, šolske kuhinje, urediti kopalnice, pralnico, likalnico, higiensko tržnico, brezalkoholno restavracijo za otroke.

Ob prazniku žena bodo v Žirovnici, na Javorjanki, Bješki Dobravi, Hruščici, Mojstrani in Kranjski zori predavanja in proslave s kulturnimi programi, na Jesenicah pa bodo priredili centralno proslavo skupaj s Svobodo.

Na zadnjem zasedanju centralnega delavskega sveta jeseniške Zelezarnice so mnogo razpravljali o nadurnem delu, ki bremeni plačni sklad. Govorili so tudi o popravkih in dopolnitvah tarifnega pravilnika, ki stremi za tem, da bi bili železarni delavci nagrajevani. Za eno petino delavcev v Zelezarni so predlagali višje plače. V Zelezarni ulitvijo nova kvalificirana delovna mesta, vstavi pa bo treba tudi četrto izmeno, posebno v obratih, kjer teče delo neprekinjeno. Zato se bo plačni sklad v Zelezarni povečal na leto približno za 30.000.000 din. Na zasedanju delavskega sveta so tudi menili, da bo treba stremeti za tem, da bodo povečali dosedajni odstotek normiranih delovnih mest od 49 odstotkov na 60 odstotkov.

Letos bo dokončala Zelezarna Jesenice dva velika stanovanjska bloka v katero bi investirala več ko 115 milijonov dinarjev. Stanovanjske bloke bo gradila tudi Železnica. Zasebniki pa bodo v mejah možnosti gradili eno- ali dvostanovanjske hišice.

Občinski sindikalni svet na Jesenicah je nakazal na zadnji seji iz svojih sredstev 100.000 din za postavitev spomenika NOB na Jesenicah in 50.000 dinarjev za pomoč ponesrečencem v Mavrovem.

Šahovsko prvenstvo Jugoslavije REZULTATI XI. KOLA

Gligrorić - Janošević 1:0, Matanović - Ivkov 2:1, Miličević - Pirč 2:1, Tomović - Lukič 2:1, Čirić - Tot 2:1, Trifunović - Marić 1:0. — Ostale partije so prekinjene.

Onemogla starčka sta zmrznila

Žrtvi pomanjkljive skrbi pristojnih činiteljev

V noči med 13. in 14. februarjem sta na Tolstem vrhu v občini Slovenske Konjice zaradi izčrpanosti zmrznila v neprimernem stanovanju starčka brata Jože in Anton Ambrož. Jože je imel že nad 75, Anton pa 94 let. Prvi je bil duševno omejen in mu je bil ObLO Poličane leta 1948 določil Antona Klokočovnika za skrbnika. Drugi pa je bil nem. Brata sta živela skupaj v svoji že na pol podrti koči, v sobi z ilovnatim podom. Vrata so bila že taka, da bi se skozi zaprta lahko privlekel pes, okna enojna, brez šip in zadelana z lepemko. Spala sta vsak na svoji postelji, zbiti iz navadnih desk, na njih je bilo le nekaj slame, posteljnine pa nista imela. Čeprav bi v sobi neprenehoma kurila, bi bilo v njej v letošnjem hudem mrazu nemogoče vzdržati. Imela sta sicer okrog 2 kubna metra nezazganih bukovih drv, ki si jih pa sama nista mogla razžagati in sesekati. Pral jima ni nihče in tudi čistil ne, zato ni čudno, če je bilo v koči polno podgan, ki so ju malone žive jedle. Jože Ambrož se je 13. februarja pritožil nekemu, ki mu je prinesel kruha, da ne more hoditi, ker mu je podgana pojedla peto. Ko so brata našli zmrznjena, je bil Anton brez očesa in brez ušesa in obleden po obrazu, rokah in nogah. Brata nista imela svojcev in razen kočje in 94 arov travnika nista imela ničesar. Oskrbnik Klokočovnik je prejel mailo znanju od januarja 3000 din mesečne podpore, dotlej pa le 1800 din. Za ta denar jima je skrb-

nik kupoval najnujnejšo hrano, ki si je pa brata zadnje dni zaradi onemoglosti sploh nista mogla pripravljati. Dne 14. februarja zjutraj ju je našla zmrznjena skrbnikova hčerka, ki jima je nameravala zakuriti sobo. Za Ambroževa se ni nihče vpraševal, kako živi v tej koči. Za 3000 din jima skrbnik ni mogel preskrbeti dovolj hrane. Načelnik oddelka za zdravstvo in soc. politiko je ObLO Slovenske Konjice je izjavil, da so pri zadnji reviziji zvišali podporo za oba Ambroža (do januarja sta prejemale le 1900 din, poprej pa bala nihče ni zahteval zvišanja). Tudi niso vedeli, da živi v slabih razmerah in sploh jim razmere niso bile znane.

Skrbnik je vedel, v kakšnih razmerah živi starčka, vendar o tem ni obvestil niti skrbstveni organ občinskega LO Slovenske Konjice. Senca pa kaže tudi na ObLO Slovenske Konjice, predvsem na skrbstveni organ, ki bi se pač moral zanimati, kako žive ljudje, ki bi bilo treba zanje skrbeti. S. K.

Tragične posledice pretepa

Nekateri gosti Krajevne gostilne na železniški postaji Most na Soči so se dni prišli do medsebojnega prepira, ki se je končal s pretepom. Pri tem je 28-letni delavec Leopold Lužnik zadobil hude notranje poškodbe, katerim je podlegel, še preden so ga prepeljali v bolnišnico. V teka je preiskava zaradi ugotovitve krivca njegove smrti.

Prevajanje in mednarodni stiki prevajalcev

Z OBČNEGA ZBORA DRUŠTVA PREVALJALCEV SLOVENIJE

secev podana konkretna možnost za redne in uspešne društvene sestanke. Manj rožnata je slika o stikih z inozemskimi organizacijami in posamezniki. Zveza prevajalcev je sicer vključena v Mednarodno federacijo prevajalcev (FIT), vendar ta vez doslej ni izpolnila upov Društva in posameznikov niti ni mnogo pripomela k ureditvi konkretnih načrtov. Društvo je izrazilo nezadovoljstvo, ker se niti en njegov član ni mogel udeležiti kongresa Mednarodne federacije prevajalcev, ki zaseda prav te dni v Rimu, čeprav je neizpodbitno dejstvo, da prav osebnih stiki s tujimi organizacijami in posamezniki v drugih deželah največ lahko pripomorejo do izmenjav kulturnih dobrin, kar je za nas kot majhen narod še posebne važnosti. Ni namreč nobena novost, da zanimanje, ali točneje, spontano zanimanje za

slovensko književnost v svetu ni tako veliko, da bi lahko mirno čakali, da nas bodo posilili za pravico prevoda tega ali onega dela, obratno, pokazalo se je, da je skoraj pri slehernem slovenskem delu, ki je bilo prevedeno v ta ali oni tuj jezik, tako ali drugače botroval kak naš človek. Povsem razumljivo: poznavanje našega jezika pri drugih narodih ni posebno veliko, še manj pa temeljito. To dejstvo zahteva od nas še posebne skrbi, kajti marsikatero v naš jezik prevedeno delo je manj pomembno pa tudi manj kvalitetno kot marsikatero slovensko pa tudi jugoslovansko delo, ki zamača na založnika. Često moramo za to poskrbeti mi sami. To pot smo ubrali pri Prešernu. Uspeh je opravičil trud in dokazal, da so še vedno možnosti za uveljavljanje naše literature v inozemstvu.

Če je problem pomanjkanja deviz — zaradi česar nihče od Društva prevajalcev Slovenije ni mogel na kongres v Rim — rahlo vznevoljiti člane, je decela razumljivo ostalo početje, pravzaprav odnos, ki ga ima carina do izmenjave knjig z inozemstvom. Vrsta članov se je namreč pritožila, da jim poslednje čase zacinjajo knjige, ki jih dobivajo iz inozemstva — to velja za beletristiko, medtem ko so znanstvena dela carine prosta — in to tako visoko, predvsem pa neena-komerno, da često stroški carine, raznih taks in formularjev prese-gajo vrednost knjige. Te sankcije se nam zde še posebno drastične in neumestne, če pomislimo, da potovanja v inozemstvo niso pogosta, vsaj od strani prevajalcev in književnikov ne, in da pred-stavlja tako izmenjavanje knjig večkrat pravzaprav edino vez z zamejstvom. Pa še nekaj: doslej se je to carinjenje knjig uveljavilo samo v Sloveniji. Občni zbor je zato sprejel resolucijo, ki jo je poslal Zvezi prevajalcev v Beograd, naj posreduje pri pristojnih organih, da se taka praksa eno-stavno ukine, ker nikakor ni v skladu niti s kulturnimi niti s političnimi interesi naše države.

Prejšno pa je tudi na dan, da se je Milosav P. prisvojil že 7000 din gotovine ob vplačilu nekakega računa, ter vel iz zavarovanja mu skafitiralo tri kilograme nitro-raždržitja in 10 kilogramov črne pločevine, ki jo je potem dal razrezati in jo prodal nekemu svojemu rojaku. Ker pa je ta rojak zahteval za to pločevino dokumentacijo, da je bilnevošter izvor, je Milosav postal za otrovničnik, ki jo je vzel v skladu in jo opremil s štampiljsko podjetje. Da bi bila mera polna, pa je prisnela skoraj istočasno z ovadbo pod-jetja »Elektrosignal« na Tarnišču ino-tranje zadeve tudi ovadba Tržina inšpekcije v Ljubljani, v kateri je bilo rečeno, da je podjetni Milosav razir-ziral po Ljubljani neresnične govori-ce, ki bi kazale na podkupljivost enega izmed njegovih organizov. Pred sodiščem in že prele v preiskavi Milosav ni slo v ravn, ekkrat je priznal, kar je zaželel. Kar je ekkrat je priznal, je zopet preklekal in se trmasto izgovarjal, da bi zabrisal svo-ja delanja. Ko pa je na glavni obravi-ne navi videl, da so zbrani dokazi edi- preveč konkretni, se je naposled udal in priznal vse, kar mu je bilo očitano. Sodišče mu je prisodilo eno leto in tri mesece zapore.

C. Zlobec

Pozimi je potrebna IZDATNEJŠA HRANA

Vsakomur je jasno, da je treba prilagoditi svoje oblačenje hladnemu ali toplemu vremenu. Prav tako je logično, da je treba tudi našo prehrano prilagoditi vremenu.

Zunanja temperatura in prehrana sta dva bistvena činitelja življenja v določenem okolju. Ugotovitve o življenjskih razme-

talno podnebje, za katerega so značilna topla poletja in mrzle zime.

Pozimi se je treba hraniti tako, poleti pa drugače. Organizem ne more ohraniti ravnovesja v proizvajanju svoje fiziološke toplote, če se nenehno prilagojuje okolju. Pri tem nam deloma pomaga tudi narava sama:

Sleherna naša jed sestoji v naravnem stanju iz prebavljivih in neprebavljivih delov; celuloza iz rastlinske hrane, neraztopljene soli in drugo ostanejo običajno neprebavljene in vse to organizem z blatom izloči. Dele hrane, ki jih organizem kalorično uporabi, lahko razdelimo na beljakovine (največ jih je v mesu, jajcu, siru), maščobe (živalske in rastlinske) in ogljikove hidrate (največ v kruhu, testeninah, škrobu, sladkorju) — razen tega pa še dobi organizem raztopljene soli in vitamine. Iz vsakega grama posameznih živil dobi organizem določeno število kalorij — za človekovo življenje pa je dnevno potrebno od 1200 do več ko 3000 kalorij. Razlika v kalorijah je odvisna od količine opravljenega telesnega dela in od zunanje temperature.

Tej potrebi po kalorijah je treba ustreči, toda paziti moramo, da z načinom prehrane ne preobremenimo želodca. Če bi se kdo hranil izključno s krompirjem, bi ga moral vsak dan pojediti 15 kg, takšen obrok pa bi bil utrudljiv in nemogoč. Zato je treba hrano izbirati. Carigrski postreški na primer, sloviti po svoji moči, jedo izključno kruh in grozdje. Tako ravna tudi naš kmet, ki se hrani s kruhom in sirom ali slanino. Narodi na skrajnem severu se hranijo samo z ribami, kruhom, mlekom in oljem. Ti primeri kažejo, da je moč na več načinov doseči isti rezultat: dobiti naš normalni kalorični dnevni obrok.

poleti so naša prebavila manj aktivna, slabši tek imamo, pozimi pa, ko potrebuje naš organizem več toplote, pa imamo boljši tek, ker so naša prebavila aktivnejša. Če v vročem poletju nezmerno jemo, izgubimo tek in dobimo drisko. Če pa pozimi pravilno ne uredimo svoje prehrane, postanemo manj odporni proti mrazu.

Če naše telo izgubi toploto (kalorije) zavoljo mraza, mora to izgubo nadoknaditi naš organizem z dodajanjem kalorij oziroma z močnejšo prehrano. To pa ne pomeni vedno povečanja količine zaužite hrane, marveč njeono boljše izbiri — da se naši organi ne bi utrudili od čezmerna prebavljanja.

Mlada dekleta doma, v soli in na plesu

rah v skrajno mrzlem ali skrajno toplim podnebnju očito kažejo, da mora način prehrane ustrezati zemljepisnemu položaju in zunanji temperaturi. I fiziologi i strokovnjaki za prehrano upoštevajo pri določevanju človekovih potreb po prehrani tako navade kot okus ljudi, živčnih v določenem podnebnju in predpisujejo pravila glede prehrane v skladu z okoljem za tiste ljudi, ki so se v tem okolju aklimatizirali.

Ceprav v tem oziru se ni vse jasno, je vendar dovolj ugotovljenih dejstev o odvisnosti med prehrano in podnebnjem, ki nam omogočajo, da lahko govorimo o pravih ali nepravilnih glede prehrane, ki so veljavna za naše zmerno kontinen-

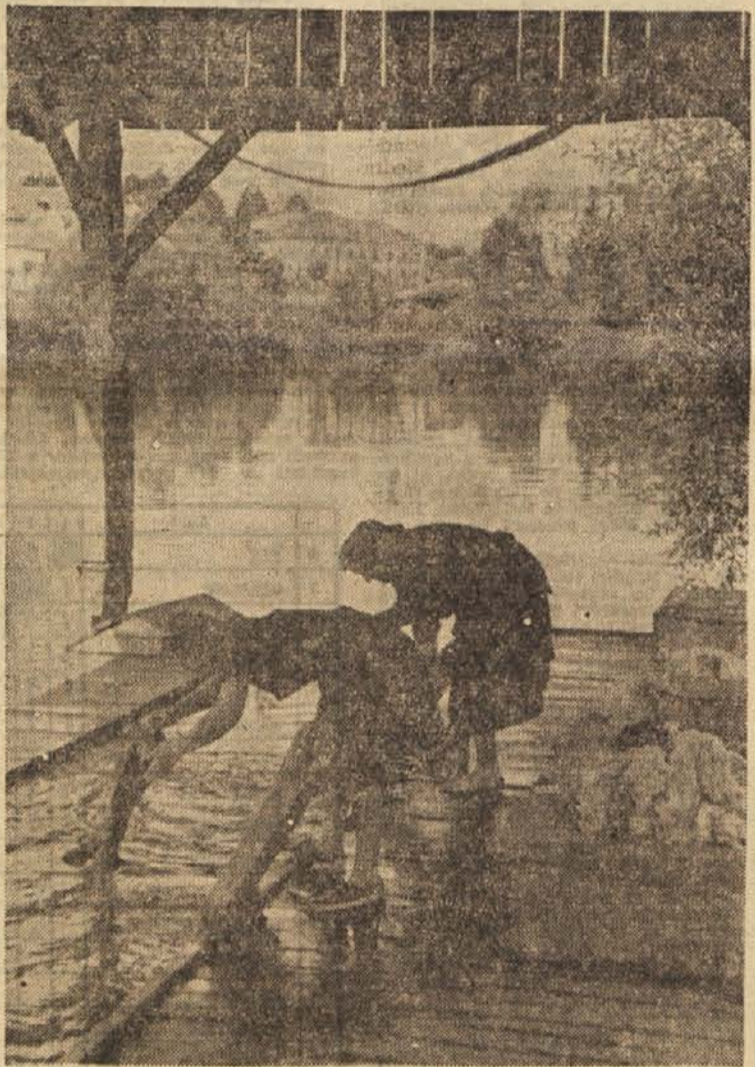
Domači obleki za otroke

OREHOVA TORTA

V porcelanasti skledi vmešamo 5 dkg masla, dodamo 12 dkg sladkorja in eno jajce, dodamo 5 dkg naribane čokolade in nekaj naribane limonine lupine. Vse skupaj mešamo tako dolgo, da postane zmes penasta. Nato zamešamo v 18 dkg moke in 18 dkg zmletih orehov zavitek pečilnega praška, in nato skupaj s četrt litra mleka zmešamo k vmešanemu maslu. Zmes stresmo v dobro namazan in z moko posippan tortni pekač ter pečemo počasi v pečici. Ohlajeno torto prerežemo in jo namažemo z naslednjim nadomom: 8 dkg masla, 8 dkg sladkorja, jajce, 15 dkg orehov, zavitek vanilijevega sladkorja in 2 do 3 čajne žličke mleka. Vse skupaj dobro zmešamo in torto namažemo.

Šivalno-prikojevalni tečaj v Ptuj

Društvo naprednih gospodinj v Ptuj je priredilo šivalno-prikojevalni tečaj, na katerem se bodo udeleženci seznanile s šivanjem in prikojevanjem, posebej pa bo imel tečaj poudarek na šivanju otroških oblek iz starega blaga. Tečaj je pričel minulo sredo.

Pranje v zimskih dneh na prostem ni nič kaj prijetno

REDKOKDAJ JE NA MIZI

Kri vsebuje zelo veliko beljakovin, nekaj maščob, vitamine in mineralne soli in prav toliko vitamina B, kakor kruh, ki ga spečemo iz moke, ki je po mešana z otrobi. Njena prednost je v tem, da telo izraha 90 odstotkov njene hranilne vrednosti. Uporabljamo jo pri izdelovanju klobas, juh, svačkov in različnih omak. Zlasti poznamo na deželi zelo veliko jedi, pri katerih uporabljajo gospodinje kri.

Jetra lahko vsestransko uporabljamo. Bilo bi pa prav, da bi bile večkrat v sestavi našega jedilnika. Goveja jetra so cenejša in prav tako zdrava, kakor telečja. Samo da moramo goveja jetra, ko jih narečemo na tanke rezine in jim odstranimo vso kožico, položiti v surovo mleko, da izgubijo oster neprijeten vonj, nato pa jih z nekoliko

moke nahitro opečemo. Lahko pa jih uporabljamo tudi za razne cmoke, raguje in omake.

Prav tako kakor jetra, je zelo hranilna vranica. Le-to lahko uporabljamo za vrančne klobase, vrančne cmoke, za razne omake in juhe.

Zbiramo za Vas ZBIRAJTE ZA NAS

Vonj po tabaku odstranimo v sobi tako, da obesimo v sobo nekaj vlažnih brisač.

Svileno perilo likamo med dvema krpama, ker drugače izgubi lesk in prožnost.

Svetel okvir pri štedilniku očistimo s smrkovim papirjem. Da bo delo lažje, prilijemo smrkov papir na zavitek klobučevine ali na kakšno staro desčico klobučevine.

Notranji rob posode namažite 2 do 3 cm visoko z maslom ali s slanino. Tako vam mleko, juhe in druge jedi ne bodo prekipile.

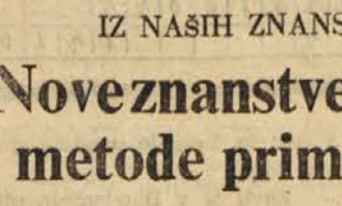
Zmrznjena cvetača ima zelo neprijeten vonj. Le-tega odpravimo, če jo namočimo v mrzlo vodo, ki jo nekajkrat premenjamo. Ko se cvetača odhladi, jo položimo v vrelo vodo.

Spenjena sladka smetana postane lepo gosta, če ji pri stepanju prišemo nekoliko raztopljene želatine. Na četrt litra smetane vzamemo list na drobno koščke razrezane želatine, ki jo raztopimo v žlici vode.

Varnostni ukrepi preprečujejo, da izumemo v kopalnici ali pralnici kakšno koli električno stikalo. Stika kaže, kako v večico prižigamo luč.

Plašča za prihajajočo pomlad

Plašča za prihajajočo pomlad

IZ NAŠIH ZNANSTVENIH USTANOV

Nove znanstvene raziskovalne metode primerne za otroke

V napredku medicinske znanosti so imela vslej veliko vlogo laboratorijska in eksperimentalna raziskovanja. Posebno mesto pripada biokemiji, ki je zdravniku s številnimi novimi metodami dragocena pomoč pri ugotavljanju ali pojasnjevanju sprememb v obolenem organizmu.

RAZISKOVANJE BELIH KRVNIH TELES Z ELEKTRICNIM TOKOM

Ena najnovejših znanstvenih metod raziskovanja belih krvnih teles je tako imenovana elektroforeza. Pri raziskavah uporabljajo električni tok. Pred štirimi ali petimi leti je

bilo raziskovanje belih krvnih teles z elektroforezo zaradi izredno visoke cene teh aparatov omogočeno samo redkim posebnim ustanovam na svetu. Že nekaj let pa je razvita nova metoda elektroforeznih raziskav belih krvnih teles. Za to metodo potrebna aparatura je znatno cenejša, vendar jo je bilo sprva moč nabaviti samo v tujini. Dr. Zamurovič je pred več kot tremi leti proučeval delovanje teh aparatov in skonstruiral nekaj tipov, izdelanih doma iz domačega materiala.

Raziskovanje serumskih belih krvnih teles z elektroforezo ima velik pomen tudi pri ugotavljanju sprememb v človeškem organizmu. Ta metoda se čedalje bolj uveljavlja, saj daje zdravniku med drugim pomembne diagnostične podatke. Z njo lahko nadzoruje tudi manjše spremembe med zdravljenjem in okrevanjem.

Po tej metodi je sedaj moč opraviti raziskave z dvema do tremi kapljicami krvi, namesto dveh do petih kub. cm, kakor običajno. Zdravnik vzame kri iz konca prsta in ne iz žile, kar je

za raziskave pri otrocih, zlasti pri dojenčkih velikega pomena.

»Mi menimo,« pravi dr. Zamurovič spričo izkušenj ob nadzorovanju zdravstvenega stanja pri otrocih v okrevališču na Avali, »da morejo vse ustanove, zlasti otroški dispanzerji in šolske poliklinike uvesti to raziskovalno metodo.

KAKO UGOTOVITI SLABOKRVNOST

Po podrobnih preizkusih na laboratorijskih živalicah so začeli tudi pri ljudeh uporabljati novo metodo za ugotavljanje slabokrvnosti, ki je zlasti primerna za otroke, saj zdravnik vzame kakor pri prejšnji metodi le malo krvi iz prsta. Tako je moč hkrati po potrebi proučiti tudi tako imenovano mikro-sedimentacijo in mikro-hematokrit.

Mikro-hematokrit je diagnostična metoda, s katero je moč dobiti zelo natančen vpogled v stanje slabokrvnosti v človeškem organizmu, v tem ko nam mikro-sedimentacija pokaže različne spremembe in aktivne procese v njem.

KAKO SE LJUDJE V ZAPRTIH PROSTORIH ZAVARUJEJO PRED INFEKCIJO

Ultravioleto žarčenje. Zadnja leta uporabljajo zlasti za proučevanje vpliva žarčenja na živ organizem, kar je v sedanjih dobi atomskega žarčenja največjega pomena. Preizkusi so pokazali, da ultravioleto žarki uničujejo tudi žive celice, razen bakterij in virusov.

S potrebnimi podatki o bakteriološkem učinku ultravioleto žarčenja, so pred letom začeli uporabljati ultravioleto žarčenje prostorov in predmetov, da bi tako preprečili zadrževanje povzročitelja boleznih v prostorih, kjer se otroci mude, zatem pa da bi lokalizirali nalezljive bolezni, ki se pojavijo. Število infekcij in nalezljivih boleznih se je tako znatno skrbilo v primeri s prejšnjima dvema letoma, pa tudi infekcije so lokalizirane, kar pa ni bil primer pri uporabi tega žarčenja. S sistematičnim zatiranjem povzročitelja boleznih se je posrečilo, da so tudi druga »navadnejša« nalezljiva obolenja, n. pr. angina, pojavlja v zelo mali obliki.

»Smatramo,« je dejal na koncu dr. Zamurovič, »da bi utegnili biti ta način boja proti infekciji posebno uspešen, če bi ga uporabljali tamkaj, kjer se mudi v zaprtih prostorih več ljudi, n. pr. v domovih, šolah in podobno.«

Ivanka Gašič

Prijateljstvo in srčna kultura

Nekje sem slišala malo čudno primero o taktu. Blazina da je, napolnjena z zrakov. In čeprav le zrak, vendar le blaži sunke življenja. O srčni kulturi bi morda lahko dejali nekaj podobnega. Le-ta pa ne le da samo blaži življenjske sunke, temveč nas tudi boža ko dobra, prijazna roka. Da pa postoji nekaj takega kot je takt, srčna kultura se zavemo šele takrat, ko se nekdo netaktno vede do nas. Žal, moramo si priznati, da zlasti pri ženskah srečamo kaj pogosto pomanjkanje takta. Včasih so morda malenkosti, da celo neumnosti in vendar človeka tako bole.

Srečata se dve prijateljici. Brž ko se pozdravita, pravi ena: »Naš Mirček je pripovedoval, da se vaša Janček v soli bolj slabo uči. Pa saj se vam zaradi tega ni treba nič razburjati. Saj se bo še popravil.« Prijateljica potem dobrohotno potolaži znanko. Ali pa: »Zdaj si se pa zelo zredila. Se nikoli nisi bila tako debela.« To sicer morda ustreza resnici. Toda take pripombe so po navadi izrečene s posebno zlobnostjo, ki zelo zaboli.

Takih in podobnih primerov bi lahko naštel kar precej. In vsi kažejo, da mnogi ljudje niso posebno obdarjeni s srčno kulturo. Seveda se nam kdaj pa kdaj zgodi, da »ga kaj polomimo« in koga neprijetno prizadenemo samo zato, ker nismo pomislili, kaj smo rekli, ker nismo premislili, kako bo naša pripomba vplivala na človeka, ki mu je bila namenjena. Seveda je v tem primeru obema neprijetno, tistemu, ki je nepremišljenost izrekel, ker ne ve, kako bi jo popravil, da ne bi bilo še huje in tistemu, ki mu je bila pripomba namenjena. Vendar pa nenamerno izrečeno netaktnost še nekako prenesemo. Huje je srečati se s človekom, ki brezobzirno brska po stvarih, ki so samo vaše, ne da bi mu bilo količjak nerodno. Takli ljudje niti ne razumejo, če jim na netaktno vprašanje ne odgovorite ali če skušate pogovor zasukati drugam. Ne, tako neobčutljivi so in tako brez vsakršne srčne kulture, da

drežajo v vas tako dolgo, dokler jim ne odgovorite zadovoljivo ali pa dokler jim ne odgovorite z enako brezobzirnostjo.

Sicer ste gotovo že sami čutili, kako vas lahko pomanjkanje srčne kulture prizadene. In prav verjetno, da ste že tudi bili v zadregi, ker ste iz nepremišljenosti komu prizadejali bolečino. Morda se vam je pa celo zgodilo, da so bili zaradi tega za vedno skaljeni prijateljski odnosi.

Do takih hudih brezobzirnosti kaj rado pride v družini. Hudobna pripomba sem, hudobna tja v povračilo in dan je pokvarjen. Drugič rodi taka hudobna brez-taktnost prepričitev, ki se nato že razvije v preprič. Odnosi v hiši so pokvarjeni, včasih za vedno. Koli-ko lepše bi pa bilo, če bi se malo potrudili in bi vsaj malo brzdali svoj jezik. Prava srčna kultura je sicer prirojena, toda do neke meje si jo je moč tudi privzgojiti, kot se lahko naučimo na primer lepega vedenja.

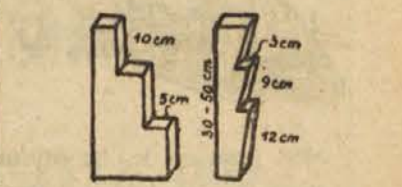
Dvodelna obleka, ki je hkrati tudi samo obleka, je zelo praktično oblačilo

Kako napolnimo zaprto gredo

Pred štirinajstimi dnevi smo opisali, kako napravimo ogrodje in aorito za zaprto gredo. Nič manj važno ni polnjenje, ki zavisi od tega ali hočemo imeti zaprto gredo toplo, srednje toplo ali pa hladno. Toplo zaprto gredo redkokdaj vidimo pri vrtničarjih, ki se bavijo s pridelovanjem zelenjadi za trg, ker terja precej denarja in skrbi. Rastline pa v njej odlično uspevajo, zlasti če jo ogrevamo z gnojem. Češče srečamo poltople in hladne zaprte grede, kjer pozimi zimuje zelenjad, spomladi in jeseni pa izkoriščamo za ogrevanje predvsem tople sončne žarke. Toplo zaprto gredo napolnimo februarja ali v prvi polovici marca, poltoplo pa nekoliko kasneje. Polnjenje z gnojem terja precej izkušenj zlasti pri topli zaprti gredi, kjer vseh 60 cm globine napolnimo z novim konjskim gnojem. Gnoj, ki nikakor ne sme biti pregret (izgorjen in plesniv), nalagamo z vilami plast za plastjo vse do gor-njega roba zaprte grede. Strogo moramo paziti, da ne ostanejo vmes večje nerazrahljane kepe gnoja, ki kasneje preprečujejo enakomerno sesedanje in

povzročajo jamasto površino v zaprti gredi. Napolnjeno zaprto gredo pokrijemo s okni ter pokrivali in čakamo 3 do 4 dni, da se gnoj vname. Ko se gnoj vname zaprto gredo odkrijemo, gnoj zmerno stlačimo (pohodimo) zlasti ob straneh in navozimo nanj 10 do 20 cm presejane kompostnice. Debelina zemlje naj ustreza posameznim sadikam. Za majhne rastline (pikirance) bo zadostovalo že 10 cm zemlje, za lončnice pa 20 cm debela plast. Ako se gnoj ne vname, položimo vanj vročo opeko, ali ga pokropimo z vročo vodo, od zunaj pa obdamo zaprto gredo z opažem iz listja. Tam, kjer so v jeseni napolnili zaprto gredo z listjem, kakor smo svetovali, ni toliko zamezuvala, da se dober konjski gnoj ne bi vnel. Po nekaj dneh, ko se zemlja ogreje in izpuhti velika začetna toplota, ki nastaja pri vrenju gnoja, lahko zaprto gredo zasadimo oziroma posejemo.

Gredo napravimo poltoplo, ako konjski gnoj mešamo s listjem, ali s svačkim, kozjim ali govejim gnojem. Najbolj mrzel je svinjski gnoj, ker prašič tako temeljito izkorišča hrano, da le malo ostane za drobnozivke, ki ravljajo toploto. Na dno zaprte grede lahko nameramo ostanke plevela, fižolovko, spargeljivo in druge hitro trohneče odpadke. Včasih so ogrevali tople grede celo z odpadki volne in usnja, češar zdaj več ne delamo, ker so takšni odpadki dragocene industrijske surovine. Za zmerno toploto je dovolj dobre

samo listje, vendar je količina toplote močno odvisna od vrste listja. Kostanjevo listje se počasi, a dobro ogreje in hitro strohni, hrastovo pa je zaradi velike količine česlovina zelo odporno. Odlitno pa je za polnjenje hladnih zaprtih gred. V poltople zaprte grede sejemo največ zgojane vrste kaspunice, v hladne pa sadimo paradiznike in šabo nageljne, ki smo jih vzgojili v zabojčkih na toplem. V nadaljnji oskrbi je najvažnejše pravilno zalivanje in zračenje. Spomladi zalivamo vedno zjutraj in to samo suha mesta. Zračimo po potrebi rastlin z zračniki, ki jih lahko sami naredimo iz 7 x 5 cm debele in 30 do 50 cm »olge« listje. Skica kaže dve vrsti najprimernejših zračnikov. Zračimo vedno od vetra, da hladen veter ne piha po nežnih rastlinah v zaprti gredi. Čež noč zaprte grede pokrijemo s pokrivali.

Miha Ogorevc

PREDAVANJE RAYMONDA LAMBERTA Borba človeka z naravo

Sloveči alpinisti bolj poredkoma prihajajo k nam. Zato so naši alpinisti in prijatelji alpinizma tem bolj hvaležni Planinski zvezi Slovenije, da je pridobila za predavanje v Ljubljani po vsem svetu znane alpiniste, enega najboljših poznavalcev Himalaj, Švicarja Raymonda Lamberta.

Raymond Lambert (levo)

tove odprave je bila tudi najboljša francoska alpinistka Claude Coganova, drobna, na videz slabotna ženska, ki pa z železno voljo in vztrajnostjo premaguje tudi največje težave v plezalnih turah na gorske velikane.

Lambertovo predavanje je trajalo dve uri in poslušalci so se mu zahvalili s prisrčnim ploskanjem.

»Pohorska kombinacija«

Maribor, 25. febr. — Danes je SK Branik na običajni progi koča ob Zličnici-Zg. Radvanje izvedel tekmovalce v težki alpski preizkušnji, tako imenovani »Pohorski kombinaciji«.

Priveditve je kot prvi vozač otvoril trener državne alpske reprezentance in »spiritus agens« tega tekmovalstva Franci Cop. Za njim pa se je na progo spustilo 19 tekmovalcev.

Rezultati — člani: Stefe (Ljubelj, Tržič) 2:50,9 (skoka 14,5, 13) — končni čas 2:23,41; Dornik (Ljubelj, Tržič) 2:44,9 (skoka 9,5 in 9) — končni čas 2:25,9; Dornik je vodil hitreje kot Stefe, ima pa krajše skoke. J. Sevnčan (Branik) 3:15,9 (skoka 13,5 in 12) — končni čas 2:49,5.

Keen je vozil skozi noč. Misli je o dolgotrajnem brezplodnem lovu do letališča Cooperfield. Spominjal se je trenutka, ko je po radiu slišal, da sta bila dva policaja ubita na cesti. Misli je na Hedy, skrito nekje v mračnih ulicah ob obali, in na preganjalce, ki neusmiljeno zožuje obroč okrog nje, vodijo pa jih polkovnik Fentris in ljudje iz Scotlad Yarda.

»Moram jo rešiti, Tom,« je rekel Keen. »Moram jo nekako ločiti od Dumetriusa!« »Po tistem, kar se je zgodilo na letališču,« je rekel Coutts. »Dumetrius prav gotovo želi samo še to, da bi imel priložnost maščevati se vam. Če bo imel priložnost, vas bo raztrgal na kosce.«

»Toda jaz to moram storiti!«

DRŽAVNO PRVENSTVO V UMETNEM DRŠANJU Namesto kvalitete in množičnosti — nazadovanje

Le 14 drsalcev v borbi za točke — V obveznih likih vodijo Galova, Resman, Andrejeva in Peršin (vsi HDK »Ljubljana«)

Le 14 drsalcev nastopa v borbi za točke — V obveznih likih vodijo Galova, Resman, Andrejeva in Peršin (vsi HDK »Ljubljana«).

še najbolj zadovoljiva če je! — udeležba pri mladinkah, kjer tekmujejo Andrejeva in Kristanova (HDK »Ljubljana«), Derendova (ZDK »Ljubljana«), Au-

Nataša Andrej

djeva (ZDK »Zagreb«) in Horvatova (ZDK »Maribor«) ter pri mladincih, kjer merijo svoje sile Peršin (HDK Lj.), Zigon (ZDK Lj.) in Polše (ZDK Mrb.).

LETA SKUPŠČINA AMD »LJUBLJANA«

Precej zanimiva je bila redna letna skupščina enega najmočnejših avto-moto društev v Sloveniji AMD »Ljubljana«.

Društvo ima v svojih kroških precej številni vozniki — 9 motorjev, 15 avtomobilov, 1 avtobus in 1 tovornjaki.

VESTI IN DOGODKI

PRVENSTVO SLOVENIJE V KEGLJANJU ZA ŽENSKO Vodi Pičeva

Ljubljana, 25. febr. — Danes dopoldne se je na obeh stazah kegljišča Mirje začelo prvenstvo Slovenije za kegljavke.

Ze pred tekmovalcem so se ljubitelji kegljanja spraševali, katera bo bila letošnja republiška prvakinja.

MLADINSKO PRVENSTVO GORENJSK v alpskih disciplinah

Na Crnem vrhu je bilo večera gorenjsko smučarsko prvenstvo v alpskih disciplinah. Mladinke so nastopile na 1200 m dolgi progi z višinsko razliko 200 m in 26 vratih. Udeležba je bila slaba, saj je nastopilo le osem mladincev.

OBJAVA Aeroklub »Ljubljana« vabi vse člane in ljubitelje letalstva na redni letni občni zbor, ki bo danes ob 9. uri dopoldne v dvorani Doma sindikatov.

»Zekaj? Kaj vam je ona?« »Drugače ne morem. Ona mi veliko pomeni. Brčkone ne bom nikdar več imel priložnosti, da bi komu vse to povedal. Ni mi mar, kaj je bila in kaj je. Toda rad jo imam. Ne očitam vam, Tom...«

»Dovolite, da vozim jaz, major. Vi ne vidite dobro,« je rekel Coutts. »Čisto dobro vidim!« Coutts je iztegnil roko in naravnal volan. »Ustavite, prosim vas,« je rekel. »Ni potrebno. Zdej mi je že čisto dobro,« je odvrnil Keen. »Kar sem hotel vedeti, ste mi že povedali tisto noč v krčmi,« je rekel Coutts. »Kje sva zdaj?« »Blizu postaje Brombley Bow.« »Potem ko se bova pogovorila z Maninleyem — veste, kaj bom storil?«

»Barikade na cesti so mu povedale, da nas je nekdo obvestil,« je rekel Coutts. »Če je že ubil tisto dekle...«

XI. DRŽAVNO ŠAHOVSKO PRVENSTVO JUGOSLAVIJE Vodstvo prevzel Matanović

Po dnevu za odigranje prekinjenih partij in po docela prostem dnevu za odhidi, se je danes nadaljevalo v Skopju šahovsko prvenstvo Jugoslavije.

V večeršnjem X. kolu so bile najzanimivejše partije: Janošević — Matanović, Pirc — Gligorič in Ivkov — Udovič.

Pirc je v partiji z Gligoričem otvoril igro s kmetom. Gligorič pa s konjem. Tako je nastala redka varianta v kraljevi indijski obrambi. V boju za središče sta oba mojstra dolgo razmišljala in je bil v negotovnem položaju sklenjen remi v 20. potezi.

Prva je bila končana partija med Sokolovom in Trifunovićem. Igrana je bila sicilijanka. Čopraj je bilo na deski še mnogo figur, sta nasprotnika v 21. potezi sklenila remi.

Neodločena je bila tudi partija Jovanović — Čirič, in sicer v 22. potezi. Po otvoritvi je nastala tipična pozicija damskega gambita, v kateri je beli spretno manevriral s svojimi lovskimi parom. Čiriču pa se je posrežilo blokirati vse diagonale in ohraniti položaj.

Tot — Matulović 0:1 (kraljeva indijska obramba, 34 potezi). Matulović bo bržčas s to partijo konkuriral za prvo nagrado za najlepše partije na prvenstvu. Krasnje je povezal lovsko dvojico s trdnjavama po diagonalah in vstah proti nasprotnikovu kralju. Zgodilo se je celo, da kljub svojim težkim in lahkim figuram ter kmetom Tot ni mogel braniti matne grožnje z več strani. Da bi bil epilog še lepši, je Matulović pustil nebranjeno dno in oba lovca ter v 34. potezi zgodil z neobrannjivim matom.

Tudi partija Ivkov — Udovič je bila končana neodločeno, in sicer v 53. potezi zaradi pat položaja obeh nasprotnikov. Nasprotnika sta v španski partiji pokazala veliko fines ter ustvarila položaj, v katerem bi tudi najmanjša netočnost privedla prvga ali drugega na rob poraza.

Šesti remi v današnjem kolu je bil sklenjen med Marčičem in Karaklajičem. V sicilijanski partiji so nastale velike komplikacije in, ko so bile izmenjane matone vse figure, sta se nasprotnika sporazumela za remi v 31. potezi.

Djaja — Milič (sicilijanka, 43 potezi). Djaja se je vdal, potem ko je dopustil nasprotnikovu trdnjavama, da zagospodari na prostih linijah in po izgubi figure pred novimi materialnimi izgubami. To je že drugi njegov poraz. V partiji z Djuraševićem (sicilijanka) je Lukič utrpel poraz. slednji si utegnil sprevideti nakane črnega, ki je pripravil napad na damskem krilu in se je pred izgubo figure vdal.

V nadaljevanju partije Janošević — Matanović je bila igra sila napeta. Matanović je žrtvoval figuro za 4 nasprotnikove kmete in se mu je s spretnim manevrom svoje dame in trdnjave posrečilo priti v donala dobljen položaj. Danes popoldne se je partija nadaljevala, Janošević je brezuspešno skušal v nadaljnjih 15. potezah rešiti položaj in pol točke. Ker pa je Matanović zagrožil da bo menjal trdnjavo in svoje preste kmete pretvoril v nove dame, se je Janošević v 55. potezi vdal.

Vrstni red po X. kolu: Matanović 7,5, Gligorič 7, Janošević 6,5, Ivkov, Matulović 6, Pirc, Karaklajič, Sokolov, Udovič, Milič, Djurašević 5,5, Trifunović, Lukič, Marčič 4,5, Djaja, Čirič, Rebar, Jovanović 4, Tomović 3, Tot 1,5.

Pet uspešnih mestnih prvenstev

Letošnje posamezno prvenstvo Kočevje je zbral v borbi 14 najboljših igralcev mesta. Zmagal je večkratni prvak Doljenkec inž. Slavko Volk z 12 točkami od 13 možnih. Za njim so: K. Mohar 11,5, Safar 10, Klarič 8,5, Mestek 7 itd. S turnirja sta nedisciplinirano izstopila Lunder in Lisac, zato bo njun postopek obravnaval disciplinski odbor društva.

Istrija Po dveh uspešno zaključenih polfinalnih turnirjih s skupno 26 udeleženci je bil v Istriji odigran turnir za letošnje šahovsko prvenstvo mesta s 12 udeleženci. Presenetljivo je zmagal IV. kategorijski Dušan Pirih z 10 točkami pred Sinkovcem 8,5, Verznarjem 8, Severjem 8,5, Crnobrnjo in Trobš s 6 točkami itd. Glede na jakost turnirja je zmagovalce osvojili le III. kategorijo.

Bled Letošnjega šahovskega prvenstva letovišča Bled se je udeležilo 15 udeležencev, ki so v 20 dneh uspešno zaključili zanimiv turnir. Zmagala sta P. Jazbec in Z. Petrič z 12,5 točkami, Kašman 12, Brovrat 11,5, Seničar 11, Piber 10,5, Canjko 9,5 itd.

Jesenice Po več polfinalnih turnirjih je bilo odigrano na Jesenicah letošnje prvenstvo mesta s 14 tekmovalci. Letošnji prvak je postal Korosec, ki je od 13 možnih točk osvojil 10,5. Za njim so: Šubelj 10, Z. Strumbil 9,5, Kuster 8,5, Jevšek 8 itd.

Vrhnika Pred kratkim je bil zaključen šahovski turnir za prvenstvo Vrhnike, na katerem je stoodstotno zmagal Goštiša, ki je med 10 udeleženci dosegel 9 točk. Sledijo: Gradišnik 7,5, Jurca 7, Mohar 5 itd.

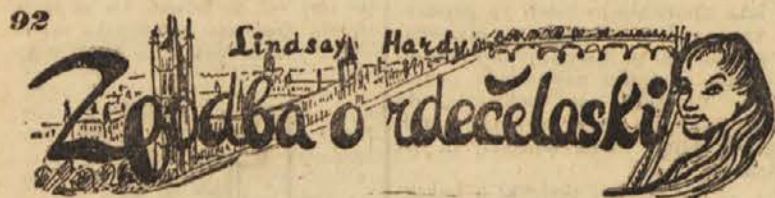
Močno društvo - toda še bo treba delati

Precej zanimiva je bila redna letna skupščina enega najmočnejših avto-moto društev v Sloveniji AMD »Ljubljana«.

Društvo ima v svojih kroških precej številni vozniki — 9 motorjev, 15 avtomobilov, 1 avtobus in 1 tovornjaki.

Letos imajo v programu II. gorsko dirko na Vrhniki, III. ocenjevalno vožnjo po Gorenjski in patrolno vožnjo. Torej čaka novi 9-članski upravni odbor društva precej dela, kar so tudi sklenili uresničiti, obenem pa so poslali po zdravne brzojavke maršalu Titu, Mihi Marinku in dr. Dermastji.

Table with columns: Ime, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, Točke, Mesto, %

»Da, jasno mi je,« je odvrnil Keen. Keen je vozil skozi noč. Misli je o dolgotrajnem brezplodnem lovu do letališča Cooperfield. Spominjal se je trenutka, ko je po radiu slišal, da sta bila dva policaja ubita na cesti. Misli je na Hedy, skrito nekje v mračnih ulicah ob obali, in na preganjalce, ki neusmiljeno zožuje obroč okrog nje, vodijo pa jih polkovnik Fentris in ljudje iz Scotlad Yarda.

»Moram jo rešiti, Tom,« je rekel Keen. »Moram jo nekako ločiti od Dumetriusa!«

»Dovolite, da vozim jaz, major. Vi ne vidite dobro,« je rekel Coutts. »Čisto dobro vidim!« Coutts je iztegnil roko in naravnal volan. »Ustavite, prosim vas,« je rekel. »Ni potrebno. Zdej mi je že čisto dobro,« je odvrnil Keen. »Kar sem hotel vedeti, ste mi že povedali tisto noč v krčmi,« je rekel Coutts. »Kje sva zdaj?« »Blizu postaje Brombley Bow.« »Potem ko se bova pogovorila z Maninleyem — veste, kaj bom storil?«

»Barikade na cesti so mu povedale, da nas je nekdo obvestil,« je rekel Coutts. »Če je že ubil tisto dekle...«

tovost in čakanje ugonablja človeka. Ko se stvar odloči — je vse dobro. Zavil je v Bowlerjevo ulico. Čisto počasi sta vozila mimo prve ulične svetilke. Nato mimo druge. Približala sta se tretji. Maninley je stal naslonjen na drog četrte ulične svetilke. »Dobro pazite, Coutts,« je rekel Keen. »Vozil bom mimo njega, zatem bom obrnil in se vrnil.« Maninley ju je pustil mimo, ne da bi dal kako znamenje. Avtomobil je počasi privozil do konca slepe ulice, zatem pa se obrnil. Keen se je počasi vrnil do kraja, kjer je Maninley še vedno stal naslonjen na ulično svetilko. Ustavil je na drugi strani ulice, kjer je bilo temno. Stopil je iz avtomobila in prečkal ulico. »Maninley,« je rekel. Odgovora ni bilo. »Govorite, kaj je z vami?« je vprašal Keen in stopil bliže. Pogledal je natančneje in naglo zajel sapo od groze. Zatem je zakričal, se brž okrenil in se vrgel na tla ravno v hipu, ko je visoko gorj v skladišču na drugi strani ulice počil prvi strel. Druga krogla je oprasila njegovo ramo, ko je skušal priti okrog Maninleya, tretja pa ga je zasula po obrazu z drobci kamenja. Avtomobilski motor je iznenada zarjovel, vsem ko je Coutts naglo pognal avtomobil preko ulice na pločnik pred Keena, da bi ga varoval pred strelji, ki so prihajali z okna skladišča na drugi strani ulice. Coutts se je sklonil skozi okno in naglo trikrat ustrelil proti skladiščnemu oknu. Potem se je od zgoraj usul nov rafal. Sipa na avtomobilu je bila prestreljena. Coutts se je splazil iz avtomobila in se skril za avtomobil.

DNEVNE NOVICE

POROČILO

Uprave za ceste LRS o prevoznosti cest I. in II. reda z motornimi vozili po stanju dne 25. februarja 1956 ob 18. Vse ceste I. in II. reda so prevozne za vsa motorna vozila, razen naslednjih preloz in cestnih odsekov, ki jih preko zime ne orolajo.

Uprava za ceste LRS objavlja dve nedeljski dodatki pri Ptniški Ljubljani, pri informacijski službi PTT, Ljubljana, tel. št. 88, v Radio Ljubljani in Avto-moto zvezi Slovenije, Ljubljana.

Onkološki inštitut v Ljubljani obveščata, da so obiskovalci dovoljeni vključno ob nedeljah in državnih praznikih od 12. do 15. ure. Informacije o stanju bolnikov daje dežurni zdravnik ob sredah in petkih od 12. do 13. ure.

Objava. Na podlagi 11. točke navodila za izvajanje Uredbe o uporabi zemljišč za gradbene namene (Ur. list LRS, št. 14-54/54) je Komisija za pravo pravno predlogov odločila za uporabo zemljišč za gradbene namene pri Občinskem ljudskem odboru Ljubljana-Moste razgrnila predlog za urbanizacijsko kategorizacijo zemljišč v občini Ljubljana-Moste, ki so zazidljive z individualno gradnjo. Predlog je razgrnil v prostorih oddelka za gradbene in komunalne zadeve Občinskega ljudskega odbora Ljubljana-Moste, Zaloška cesta 51 a. V roku 14 dni po objavi sme vsakdo pisмено ali ustno dati k predlogu svoje pripombe in mnenje. — Komisija za določitev zemljišč za gradbene namene OBLO Ljubljana-Moste.

ORGANIZACIJA ZA TERENA »TONE TOMSIČ« prireja

dne 3. marca 1956 z začetkom ob 20 v vseh prostorih doma »M. Percas«

VELIK PARTIZANSKI VEČER

s kulturnim sporedom in plesom. Sodelujejo: solisti ljubljanske opere, operni kvintet, plesna orkestrska in simfonijska orkestra. Srečevanje bogatih dobrot; brezplačno potovanje v Rim, tridnevno potovanje po Jugoslaviji in drugi praktični dobroti. — Vstopnina 100 din. Vstopnice v predprodaji 1., 2. in 3. marca od 18-18 na Gosposvetški cesti 13 (priliježe »Količe«). Vabimo vse člane in prijatelje.

Obzorje Društva zozdravstvenih delavcev Slovenije obveščata članstvo, da bo v petek, 3. marca ob 20 v dvorani Klasične gimnazije (Prežihova 8) občni zbor denične sekcije društva. V soboto, 3. marca ob 8 zjutraj bosta nadaljevala v predavalnici patološko-anatomskega inštituta (Zaloška 4) ciklus predavanj iz spemne protetikke doc. dr. Volovšek in iz pedontologije doc. dr. Krusič. Po predavanjih bo v istem prostoru občni zbor zobotehnične sekcije društva. Občni zbor društva bo v soboto, 24. marca 1956.

Učite se tujih jezikov! Interesantom pošiljamo brezplačno prvi zvezek dopisnega tečaja angleškega, francoskega oziroma nemškega jezika. Dopisna šola »Univerzale«, Beograd, poštni predal 160. Docent dr. Janko Pompe zopet redno ordinira.

ZAITEVAJ PRI SVOJEM TRGOVCU »MISTEN« ZANESLJIVO CISTILNO SREDSTVO ZA CISCENJE MADEŽEV

Katero mesto predstavlja silka? To je eno izmed vprašanj nagradnega natečaja »Turistične vestnike«. Kupite še danes glasilo Turistične zveze Slovenije.

Ce veliko stojš ali mnogo hodiš, uporabljaj osvežujočo kopol z »JELA« soljo. Poizkusi in povej drugim, da je »JELA« sol odlična.

Organi samoupravljanja in sindikalne podružnice Podjetja za vzdrževanje prog Ljubljane sporočajo žalostno vest, da se je tovarš

ANTON DOBNIK

kvalificirani delavec progovnega odseka Trbovlje pri izvrševanju službe 24. februarja 1956 smrtno ponesrečil. Pogreb dragega tovarša bo dne 26. februarja 1956 ob 19.30 v Poljčanah.

ANA JUŽNIČ

vдова po profesorju Pogreb bo v ponedeljek, dne 27. t. m., ob 17. uri iz Jožefove mrtliške vežice na Zalah.

Ljubljana, Beograd, Novo mesto, Fara pri Kočevju, 24. februarja 1956.

Zalujoči: Marijan in Gojmir sinova, in rodbine: Južnič, Pintar, Maselj in Deu ter ostalo sorodstvo.

RAVNATELJSTVO ZAVODA ZA GLUHO MLADINO V LJUBLJANI

sporoča žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša marijva sodelavka

Ladica Furlan-Veseli

knjigovodkinja Požrtvovalno tovarišico Ladico bomo ohranili v častnem spominu. Pogreb bo v torek, 28. februarja 1956, ob 15. uri na viškem pokopališču.

Ljubljana, 25. februarja 1956.

RAVNATELJSTVO ZAVODA ZA GLUHO MLADINO V LJUBLJANI

sporoča žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša marijva sodelavka

KONCERTI

Jutri ob 20.15 v Filharmoniji Beethovnova Prva in Deveta simfonija za zeleni abonma. Dirigira Eleanora de Carvalho iz Ria de Janeiro, izvajajo solisti Nada Vidmarjeva, Elza Karlovičeva, Miro Bravnin in Zdravko Kovač ter zbor in orkester Slovenske filharmonije. — Ponovitev v torek, dne 28. februarja, ob 20.30 v Unionski dvorani za reprizo (oranžni) abonma. Za abonente vseh ostalih abonmajev popust 100 din pri vstopnici, za studente 50% popust. Vstopnice od 400 do 200 din.

Moški pevski zbor PS »Bojana« iz Dornberka bo pod vodstvom dirigenta Cenceta Matičiča koncertiral v Ljubljani v soboto, 3. marca 1956 v Filharmoniji. Vse ljubitelje slovenske narodne pesni opozarjamo že danes na ta koncert. Vstopnice bodo v predprodaji od 1. marca v blagajni Slov. filharmonije.

PREDAVANJA

Priradoslovno društvo v Ljubljani vabi na poljudno-znanstveno predavanje ing. Mateja Kleindiensta: Slike iz Etiopije. Nad 100 barvnih diapozitivov. Predavanje bo v torek, 28. februarja ob 20. uri v Priradoslovni predavalnici Univerze, vhod iz Gosposke ulice.

Društvo usnarjev, evljarjev in tanecarjev Slovenije vabi na predavanje dr. Windela, člana poklicnega združenja usnarjev v Mainz. Tema predavanja je: Nesreče in sodobne zaščitne naprave na usnarskih strojih. Predavanje bo v predavalnici kemičnega inštituta SAZU »Boris Kidrič« v Hajdrihovi ulici v Ljubljani v ponedeljek, 27. februarja ob 10. Predavanje bo pojasnjeval film in diapozitive. — Predavatelj bo tolmачil tudi probleme zaštite pri delu na strojih usnarsko-predelovalne industrije.

GLEDALIŠČA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE DRAMA

Nedelja, 26. febr. ob 15: Wilder: »Naše mesto«. Izven in za podeljeje. Ponedeljek, 27. febr.: Zaprti. Torek, 28. febr. ob 15: Shakespeare: »Henrik IV.«. Zaključena predstava za Industrijsko-rudarsko šolo Zagorje-Trbovlje. (Falstaff — Pavle Kovič): ob 20: Wilder: »Naše mesto«. Abonma D. Sreda, 29. febr.: Zaprti. V četrtek, 1. marca, bo v Drami osma letošnja premiera. V prevodu dr. A. Pirjevca, režiji ing. arh. V. Molke, sceni V. Rljaveca in v kostumski opremi M. Kobiljevo bo uprizorjena drama A. P. Čehova »Tri sestre«. V glavnih vlogah nastopajo: Prozorov — Stane Potokar, Natalija — Vida Juvanova, tri sestre: Olga — Mira Danilova, Maša — Sava Severjela izmenoma s Heleno Erjavčev, Irina — Anka Levjarjeva, Kulligin — Ivan Jerman, Veršinin — Vladimir Skrbinišek, Tuzenbah — Jože Zupan, Saljoni — Maks Furjan, Cebutkina — Ljiljana Potokar, Fedotkin — Dušan Skedi, Rede — Stane Česnik, sluga Fera — Aleksander Valič, devojka Antisa — Elvira Kraljeva. Dramsko gledališče v Ljubljani potrebuje za predstavo »Tri sestre« starinski otroški vozček na visokih kolesih. Ponudbe vsak dan v tajništvu Drame.

OPERA

Nedelja, 26. febr. ob 19.30: Gotnod: »Faust«. Gostovanje R. Franca. — Izven in za podeljeje. Ponedeljek, 27. febr.: Zaprti. Torek, 28. febr. ob 15: Smetana: »Prodana nevesta«. Zaključena predstava za gimn. Trbovlje in Hrastnik. Sreda, 29. febr. ob 19.30: Mozart: »Figarova svatba«. Abonma F. Četrtek, 1. marca ob 19.30: Lindpaintner: »Danina«. Abonma U.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaza Nedelja, 26. febr. ob 15: Pavel Gollia: »Srce igračka«. Izven. — Mladinska predstava; ob 20: Anouilh: »Colomba«. Izven. Zadržani. Torek, 28. febr. ob 19.30: Bert Brecht: »Dobri slovek iz Sečuana«. Abonma red Torex popoldanski. Vstopnice so tudi v prodaji. Danes bo zadnja uprizoritev Anouilhove komedije »Colomba«, na kar opozarjamo občinstvo.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Mestni dom Nedelja, 26. febr. ob 15.30: L. Fodor: »Uspavanka«, vesoljigr. — Izven. Popoldanska predstava: ob 20: Finžgar: »Divji lovec«, ljudska igra ob 85-letnici pisatelja F. S. Finžgarja. Izven. — Večerna predstava. Prodaja vstopnic v Mestnem domu. Rezerviranje tel. št. 32-960. Prihodnji teden bo premiera J. S. Ponoviča komedije »Jarn meščanka« (»Pokondrena silva«), s katero se bo Sentjacobsko gledališče spomnilo 150-letnice rojstva tega velikega komediografa. Delo je zrealizirala kot gost Balbina Baranovič-Battelinova, naslovno vlogo bo igrala Ervina Petrovičeva, heriljeva, A. Sadarjeva, M. Ižančeva, v drugih vlogah bodo nastopili M. Mačar, M. Simončičeva, J. Čuk, P. Ovsec, L. Sadar in V. Vrbovec.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE

MARIONETE Levstikov (Sentjacobski) trg Nedelja, 26. febr. ob 11: Milčinski »Zvezdica Zaspanka«. ROČNE LUTKE Resljeva cesta 28 Nedelja, 26. febr. ob 17: Milčinski »Tri čudne zgodbe«. Prodaja vstopnic za obe gledališči pol ure pred predstavo pri gledaliških blagajnah.

MARIBORSKE VESTI

DEZURNA LEKARNA Nedelja, dne 26. februarja: lekarna »Pri gradu«, Partizanska cesta 1. Ponedeljek, dne 27. februarja: lekarna »Studentci«, Gorkega ulica 18.

KINO PARTIZAN: Nemški barvni film: »Zemlja smešljaja«. UDARNIK: Ameriški barvni film: »Pogumen kot Lassie«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE Nedelja, 26. febr. ob 15: Lorca: »Mariana Pineda«. Izven. Ob 19.30 napovedana predstava »Deseti brat« odpade zaradi bolelosti dirigenta. — Zaprti.

Obveščamo vse rezervne oficirje, da bo v ponedeljek, 27. februarja ob 17 v Domu JLA, I. nadstr., predavanje o »Napredovanju v višji čini«. Predaval bo major J.A. Udeležba obvezna. Vabimo vse rezervne podoficirje.

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALIŠČE Nedelja, 26. febr. ob 15: G. Axelrod: »Sedem let skomina«. Gostovanje v Slovenski Džurji. Torek, 28. febr. ob 15: Ivan Cankar: »Lepa Vida«. II. srednješolski abonma. Petek, 2. marca ob 15: Ivan Cankar: »Lepa Vida«. I. srednješolski abonma. Sobota, 3. marca ob 16: Miloš Mikeln: »Atomске bombe ni več«. Izven.

KINO »UNION«: Ameriški barvni film: »Veselo izkrečavanje«. Predstave ob 18, 18 in 20. Ob 10 matineja ameriškega filma: »Sled in luk«. »DOM«: Ameriški barvni film: »Karneval v Texasu«. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15.

ČRNA INTERNACIONALA

Pri Državni založbi Slovenije je pravkar izšlo izredno zanimivo in aktualno publicistično delo dosedanjega dopisnika Borbe v Rimu Franeta Barbierija »Črna internacionala«.

To obsežno in dokumentirano gradivo ima naslednjo vsebino: I. Zgodovinski falsifikati in »tonzurirana kasta«. II. Cerkev pod oblastjo politične in gospodarske skupine. III. L'argent c'est la foi (Denar je vera). IV. Politična sestava cerkvenega gibanja. V. »Ljuljka« med katoličani. VI. Gibanje delavcev-duhovnikov. VII. Diplomacija ekspanz. imperalizma in kolonializma. VIII. Rimska kurija proti svobodi verougovpovedi. IX. »Črna internacionala«. X. Notranji boji v »tonzurirani kasti«. XI. Vohunstvo v službi Vatikana. XII. Protijugoslovansko središče v Rimu.

Barbieri nam je v tem obsežnem delu v luči neovrgljivih zgodovinskih dejstev razgrnil in odkril pravi obraz Vatikana in cerkvene hierarhije.

To dokumentarno publicistično delo ne sme manjkati ne v javni in ne v zasebni knjižnici. Vsak, ki hoče spoznati zakulisne spletke črne internacionala, se mora seznaniti s to izredno informativno knjigo, ki stane v kartonirani izdaji samo 260 din, vezana v platno pa 360 din. Knjigo »Črna internacionala« dobite v vsaki knjigarni ali pa pri

DRŽAVNI ZALOŽBI SLOVENIJE v Ljubljani, Mestni trg 26

VESTI IZ KRANJA

PREŠERNO GLEDALIŠČE Nedelja, 26. febr. ob 15 in 17: »Neiztrohnjeno srce«. Kulturna prireditve v spomin 107-letnice smrti dr. Franca Prešerna. Gostovanje v Zabreznici-Vrbi. Ponedeljek, 27. febr. ob 16 za gimnazijo in ob 20 za izven: »Ivan Cankar«. Predstava iz sanj. Pripoveduje igralce celjskega gledališča Marjan Dolinar.

Sreda, 29. febr. ob 18: »Velika beseda«. Zaključena predstava za gimnazijo. Četrtek, 1. marca ob 16: S. Lackner: »Se bo sijalo sonce«. Zaključena predstava za tovarno »Iskra« Kranj. Petek, 2. marca ob 20: »Velika beseda«. Izven. Nedelja, 4. marca ob 16: »Velika beseda«. Izven in za podeljeje.

KINO »STORŽIČ«: Sovjetski barvni film: »Ana na vratu«. Predstavi ob 10 in 14. Ob 16, 18 in 20 ameriški barvni film: »Hondos«. Tednik: Filmske novice 6. Danes zadnjikrat. — Ob 22 premiera ameriškega barvnega filma: »Na daljnem severu«.

»SVOBODA«: Amer. barvni film: »Na daljnem severu«. Predstavi ob 10 in 14. Ob 16, 18 in 20 sovjetski barvni film: »Ana na vratu«.

VESTI IZ TEŠENČ

MESTNO GLEDALIŠČE Nedelja, 26. febr. ob 19.30: D. Dobričanin komedija »Jarn meščanka« (»Pokondrena silva«), s katero se bo Sentjacobsko gledališče spomnilo 150-letnice rojstva tega velikega komediografa. Delo je zrealizirala kot gost Balbina Baranovič-Battelinova, naslovno vlogo bo igrala Ervina Petrovičeva, heriljeva, A. Sadarjeva, M. Ižančeva, v drugih vlogah bodo nastopili M. Mačar, M. Simončičeva, J. Čuk, P. Ovsec, L. Sadar in V. Vrbovec.

Zdravniško dežurno službo na Jesenicah ima dr. Stanka Rosenstern, Javorniška pot 24. Brivsko dežurno službo ima v nedeljo, 26. februarja, Janko Novak. Brivski salon, Javornik, Kidričeva c.

KINO »RADIO«: Italijanski film: »Oprostite mi«. Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 10 matineja mladinskega filma. »PLAVŽ«: Ameriški film: »Dvojni v džungli«. Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 10.30 matineja mladinskega filma. »KOROŠKA BELA«: Italij. film: »Oprostite mi«. Predstavi ob 17 in 19.

RADIO LJUBLJANA

Sporočila za nedeljo, 26. februarja. Poročila: 6.05, 7.00, 13.00, 15.00, 19.00 in 22.00.

6.00-7.00 Vedre in poskočne — 7.15 Reklame — 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva — 7.35 Operetna glasba — 8.00 O sportu in sportnikih: Jeklena volja za termalni olim — 8.15 Slovenske narodne — 8.00 Otroška predstava: Prigode bele miške — 9.30 Veseli intermezzo — 10.00 Družinski pogovori: Iz vzgojiteljevega dnevnika — 10.10 Simfonični koncert — 11.15 Oddaja za Beneške Slovence — 11.35 Lahak glasbeni spored, vmes ob 12.00 do 12.10 Pogovor s poslušalci — 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 13.30 Pol ure za našo vas — 14.00 do 16.00 Zeleni ste — poslušajte! — 16.00 Po naši lepi deželi — Stefan Kuhar: Borovo gostivanje — 16.30 Radijska igra: Maupassant: Horla — 16.30 Melodije, ki jih radi poslušate — 19.00 Radijski dnevnik — 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame — 20.00 Operni koncert — 21.00 Kulturni razgledi — Zoran Kidrič: Sodobna jugoslovanska likovna umetnost in njeno mesto v svetu — 21.15 V svetu ritmov in melodij — 22.15 do 23.00 Nočni koncert — UKV program: Plesna glasba — 23.00 do 24.00 Oddaja za tujino — na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba)

Čestitki

Na prirodoslovno-matematično-filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani je bila na oddelku za slavistiko diplomirana Eva Bauman. — Čestitam — Peter. Veri Letnik in Branetu Elznerju želimo na njuni skupni življenjski poti obilo sreče in zadovoljstva sorodniki in prijatelji.

Poročili so se v Ljubljani

v soboto, 25. februarja 1956 Anžur Josip, nameščeneec, in Leben Matilda, nameščenko; Bajželj Uroš, študent, in Jan Marija, nameščenko; Temov Mihajlo, študent, in Lepša Emilija, knjigovodkinja; Pajm Franc kovinorezkar, in Resnik Rozina, tehničar; Strojanšek Ivan, dipl. pravnik in Kovač Terezija, medicinska tehnik; Zaletelj Jožef, PTT manipulant, in Obrstar Marija, delavka; Makor Ivan, strojni tehnik, in Znidarski Božidara, uslužbenka.

VESTI IZ PTUJA

KINO »MESTNI KINO«: Ameriški barvni film: »Generalni inšpektor«.

IZ ROGAŠKE SLATINE

KINO Ameriški film: »Macao«. Predstavi ob 15.30 in 19.

IZ MURSKÉ SOBOTE

KINO »PARK«: Madžarski barvni film: »Lilomfi«.

KINO »UNION«

Premiera jugoslovanskega filma

»HANKA«

Teatnik. Predstave ob 16, 18.30 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Vera Gregorič in Jovan Milčičevič. Prodaja vstopnic od 9 do 11 ter od 14 dalje

»KINO VIČ«

Ameriški film »RUMENO NEBO«

Tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Gregory Peck, Richard Widmark in Anne Baxter. — Prodaja vstopnic od 9-11 in od 14 dalje. — Danes zadnjikrat!

KINO »ŠIŠKA«

Italijanski film »Ni miru med oljkami«

V glavni vlogi Raf Vallone in Lucia Bose. Predstave ob 16, 18 in 20. — Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO »TRIGLAV«

Angleški barvni film »MOULIN ROUGE«

Brez tednika. V glavni vlogi: Jose Ferrer in Colette Marchand. Predstave od 10 do 11 in od 15. dalje. Danes zadnjikrat. Jutri francoski film: »Prepovedani sad«.

KINO »LITOSTROJ«: Ameriški barvni film: »Tri ljubeznji«. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom prve predstave. — Danes zadnjikrat!

DELAVSKI SVET PODJETJA ZADRUŽNI SERVIS KOPER — telefon 72 razpisuje mesto samostojnega računovodje z večletno prakso Plača po dogovoru. — Stanovanjska soba za samca zajamčena 798

TRGOVSKO PODJETJE »VOLAN« — LJUBLJANA, TAVČARJEVA 7

PRODA: nov osebni avtomobil »FIAT« 1100 (FAMILIARE) »FIAT« 1100 tovarni VOSILNOST 0,5 TON, TER malo rabljeno »LANCIO-APRILLIA«

VSE TOZADEVNE INFORMACIJE DOBIJO STRANKE PRI KOMERCIALNEM ODSEKU PODJETJA, LJUBLJANA, TAVČARJEVA 7 803

Ugodno prodamo osebni avto Opel Kapitän

v dobrem stanju
ZADRUŽNO LESNO PODJETJE, MARIBOR, Postojnska 6
telefon 31-32

M-76

HIDROMONTAŽA MARIBOR

razpisuje delovno mesto za

vodjo

komercialnega oddelka podjetja

V poštev pridejo kandidati z visokošolsko ali srednješolsko izobrazbo, dobri organizatorji s približno 10—15-letno prakso v komercialni službi, od tega najmanj 5 let na odgovornejših delovnih mestih.

Potrebno je znanje vsaj enega tujega jezika.

Prednost imajo elektrotehniški inženirji in tehniki, ki izpolnjujejo gornje pogoje in ki so dobro uvedeni pri podjetjih 114, 117 in 119 panoge.

Plača po tarifnem pravilniku podjetja oziroma dogovoru. Nastop službe po možnosti 1. aprila 1956 ali po sporazumu.

Pismene ponudbe z referencami in obširnimi življenjepisi zlasti glede službenega udejstvovanja naj kandidati dostavijo sekretariatu Hidromontaže do 15. marca 1956.

M-75

OBVESTILO ŽELEZARNA JESENICE

sporoča

da bo od 1. marca 1956 dalje sprejemala novo delovno silo (delavce in uslužbence) izključno samo vsakega 1. in 15. v mesecu.

Interesente prosimo, da se držijo gornjih datumov.

ZELEZARNA JESENICE
personalni oddelek

J-45

Upravni odbor
trgovine z barvami in laki
»PLAVICA« V LJUBLJANI
Wolfova 12
sprejme takoj
sposobnega prodajalca

Pogoji: Popolna kvalifikacija za gospodarskega pomočnika, po možnosti kemijske stroke. Plača po tarifnem pravilniku. 805

BIRO ZA LESNO INDUSTRIJO

podjetje za tehnično pomoč in projektiranje v lesni industriji
LJUBLJANA, Kidričeva 1-I

sprejme
uslužbenko

z znanjem strojepisja in po možnosti stenografije, s srednješolsko izobrazbo. Plača po tarifnem pravilniku. — Nastop službe takoj ali po dogovoru. 799

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE
»PIONIR« — NOVO MESTO — Tavčarjeva 12
(sedaj Kettejev drevored 12)
sprejme takoj
KOVINOSTRUGARJA

Ponudbe z navedbo dosedanjega dela dostavite direktiji podjetja

N-27

Več kvalificiranih
knjigotiskarskih strojnikov

sprejme

TISKARNA LJUDSKE PRAVICE V LJUBLJANI

Zglasiti se je v tajništvo tiskarne, Ljubljana, Kopitarjeva 6

Ugodno prodamo

elektromotor

A. S. E. A. 38 KW, 220/380 V, 50 Hz, 720 ob/min in

elektromotor

RADE KONČAR, tip A 406-4, 70 KW, 220/380 V,
50 Hz, 1450 ob/min.

Oba motorja sta v prav dobrem stanju

»BREST« Cerknica

TOVARNA POHIŠTVA IN LESNE GALANTERIJE

785

RAZPIS

Na podlagi 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrti razpisuje komisija za razpis mest direktorjev pri Občinskem ljudskem odboru Jesenice

DVE MESTI DIREKTORJEV

in sicer:

ZA DIREKTORJA TRGOVSKEGA PODJETJA »RIBNIK« NA JESENICAH, ki se bavi izključno z izvozom

Pogoji: Za to mesto je treba imeti pogoje po Pravilniku o strokovni izobrazbi uslužbencev gospodarskih organizacij, ki se ukvarjajo z zunanjetrgovinskim poslovanjem (Uradni list FLRJ št. 43-475/55);

ZA DIREKTORJA OBRTHNE DELAVNICE »MIZARSTVO IN TESARSTVO« NA KOROŠKI BELI

Pogoji: Mizar ali tesar z mojstrskim izpitom z najmanj 5-letno prakso na vodilnem mestu v tej stroki.

Pismene prošnje z navedbo kvalifikacije in podrobnim življenjepišom je treba poslati na Občinski ljudski odbor Jesenice do 15. marca 1956.

KOMISIJA ZA RAZPIS MEST DIREKTORJEV
PRI OBČINSKEM LJUDSKEM ODBORU JESENICE

J-47

UPRAVNI ODBOR KEMIČNE TOVARNE MOSTE — LJUBLJANA

razpisuje

natečaj za sprejem na naslednja izpraznjena delovna mesta:

pomočnika vodje računovodstva

z višjo ekonomsko izobrazbo in vsaj 2-letno prakso v računovodstvu ali srednjo ekonomsko izobrazbo z vsaj 10-letno prakso v računovodstvu

strojnega tehnika

z diplomom in po možnosti s prakso v pripravi dela

gradbenega tehnika

z diplomom z vsaj 2-letno prakso

strojnika parne turbine

z opravljenim strokovnim izpitom

Za sprejem pridejo v poštev osebe, ki so odslužile vojaški rok. — Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe lahko takoj ali po dogovoru.

Interesenti naj pošljejo ponudbe na tajništvo podjetja, kjer lahko dobijo podrobnejše informacije.

Ponudbam je treba priložiti dokazila o strokovni izobrazbi in dosednji praksi.

781

KOMISIJA ZA ŠTIPENDIJE pri Občinskem ljudskem odboru Kamnik

na osnovi 29. člena Temeljnega zakona o štipendijah (Uradni list FLRJ št. 32-349/55) razpisuje mesta za

pogodbene štipendije

Stroka:	Vrsta šole:	Višina:
2 pravnik	pravno-ekonomska fakulteta	5000 din
2 ekonomista	pravno-ekonomska fakulteta	5000 din
1 inženirja gradbeništva	univerza, odd. za urbanizem	5000 din
1 inženirja agronomije	agronomsko-gozdarska fak.	5000 din
2 slušatelja	šola za socialne delavce	4000 din
2 slušatelja	srednja ekonomska šola	4000 din
1 gradbenega tehnika	Tehnična srednja šola	4000 din

Vsak štipendist bo prejel štipendijo za delo, ki je po predpisih potrebna za dokončanje študija navedenih šol oziroma fakultet. Pri višini štipendije bo upoštevan tudi otroški dodatek, ki ga kandidat prejema.

Prednost imajo otroci padlih borcev NOB, žrtev fašističnega nasilja, revnejši kandidati in kandidati iz območja ObLO KAMNIK ter slušatelji višjih semestrov.

Prošnje je poslati na ObLO KAMNIK do 15. marca 1956, kolkovane z 180 din državne takse in 95 din okrajne takse. K prošnji priložite tudi potrdilo o šolanju, overjen prepis zadnjega šolskega spričevala oziroma potrdilo o opravljenih izpitih in dokaz o višini otroškega dodatka. Priloge vložene k prošnji, morajo biti kolkovane po 25 din državne takse. Vse že vložene prošnje bo komisija za štipendije obravnavala in tem kandidatom ni potrebno vlagati novih prošnji.

783

JUGOSLOVANSKA BANKA ZA ZUNANJO TRGOVINO V BEOGRADU

razpisuje natečaj
za sprejem določenega števila

majših uslužbencev

Pogoji: Kandidati morajo imeti ekonomsko fakulteto ali ekonomsko srednjo šolo.

Pravico do sodelovanja pri natečaju imajo samo državljani FLRJ, in sicer tisti, ki so uredili svojo vojaško obveznost.

Uslužbenec, ki privikrat nastopa službo, kakor tudi tisti, ki nimajo treh let efektivne službe, morajo obvezno opravljati sprejemni izpit.

Zaželeno je znanje tujih jezikov.

Plača z dopolnilno plačo po uredbi o nazivih in plačah uslužbencev Narodne banke FLRJ (Uradni list FLRJ 6-54).

Prošnje z življenjepišom je treba oddati najkasneje do 10. marca 1956 personalnemu oddelku, Ulica 7. jula 21-I, soba št. 19.

Za vsa potrebna pojasnila vprašajte na telefon 24-218.

JUGOSLOVENSKA BANKA
ZA SPOLJNU TRGOVINU

921

LEKARNA V ČRNI NA KOROŠKEM

razpisuje mesto

farmaceutskega pomočnika

z opravljenim strokovnim izpitom za vodstvo lekarniške postaje v Mežici

Osnovna plača po uredbi, dopolnilna po dogovoru. Komfortno stanovanje na razpolago. — Nastop službe takoj ali po dogovoru.

771

Personalna komisija okrajnega ljudskega odbora Koper razpisuje za Okrajni ljudski odbor Koper

naslednja delovna mesta za:

5 finančnih inšpektorjev

z višjo ali srednjo strokovno izobrazbo in večletno prakso v finančni stroki

pravnik

— referenta za invalidske zadeve

inženirja-agronoma

za referat za kmetijstvo in gozdarstvo v zavodu za planiranje

inženirja ali gradbenega tehnika

za referat komunalne dejavnosti in gradbeništva za zavod za planiranje

3 ekonomiste

z višjo ali srednjo strokovno izobrazbo in večletno prakso v gospodarskem planiranju

gradbenega inženirja

z večletno prakso za gradbeno inšpekcijo

gradbenega tehnika

z večletno prakso za gradbeno inšpekcijo

arhivarja

za okrajni ljudski odbor z večletno prakso

4 administrativne moči

s perfektnim obvladanjem strojepisja, po možnosti tudi stenografije

Prošnje z izčrpnim življenjepišom in pregledom dosedanjih zaposlitev je dostaviti Okrajnemu ljudskemu odboru, Koper.

784

UPRAVNI ODBOR STROKOVNEGA ZDRUŽENJA
GOZDNO-GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ LRS, Ljubljana
Kidričeva 1-IV, poštni predal 436

razpisuje naslednja delovna mesta za:

tajnika

gozdarskega inženirja z nekaj let prakse

ekonomista

s fakultetno oziroma srednjo izobrazbo, z nekaj prakse

administrativno moč

z znanjem strojepisja, stenografije in administrativnih poslov, s srednješolsko izobrazbo

Plača in nastop službe po dogovoru. Ponudbe z življenjepišom je treba poslati na zgornji naslov do 15. marca 1956.

765

Tovarna glinice in aluminija »BORIS KIDRIČ« KIDRIČEVO

sprejme:

3 gradbene tehnike

z najmanj 5-letno prakso in

2 administrativni moči

s perfektnim znanjem nemščine in strojepisja

Plača po tarifnem pravilniku oz. dogovoru

Stanovanja zagotovljena

Interesenti naj se javijo pismeno ali osebno na upravi podjetja.

772

RAZPIS

»ISKRA« — TOVARNA ELEKTROTEHNIČNIH GD FINOMEHANIČNIH IZDELKOV — KRANJ

potrebuje:

dva nabavna referenta

Pogoji: Srednja ekonomska šola z 2-letno prakso v komercialni službi. Začetniki samo z odsluženim vojaškim rokom

prodajnega referenta

Pogoji: Srednja tehnična šola, odsek za šibki tok, s prakso v komercialnem poslovanju, ali srednja ekonomska šola s prakso v elektrotehnični stroki

več administrativnih

z znanjem strojepisja in eventualno stenografije

Pismene ponudbe poslati na zgornji naslov.

K-33

VAJENCI

CEVLJARSKA DELAVNICA sprejme vajenca v uk. Ponudbe na oglašni oddelek LP pod »Cevljarstvo«.

TEKSTILNA DELAVKA bi rada primerno zaposlitev. Ponudbe na oglašni oddelek LP.

VLGALKA s 15 let prakse, poročena, brez otrok, želi namestitve. Ponudbe na oglašni oddelek LP pod »Vilgalka«.

RAZPIS. — Občinski ljudski odbor Ljubljana-Center razpisuje: 1. mesto tajnika občinskega ljudskega odbora.

AVTOMATSKO TEHNIČNO s opisom in ceno kupimo. Ponudbe pod »Gostovina«.

GENIK malih oglasov v Ljudski pravici. 10 besed 160 din, vsaka nadaljnja beseda 12 din.

DROBNI OGLASI

mali oglas

LAHKO NAROČITE TUDI PO POŠTI! BESEDILNO OGLAS PRILOŽITE ZNAMKE V USTREZAJOČEM ZNESKU IN POSLITE NA SPODNJI NASLOV. NE POZABITE NAVESTI, KDAJ ŽELITE IMETI OGLAS OBJAVLJEN.

OGLASNI ODDELEK »LJUDSKE PRAVICE« LJUBLJANA — KOPITARJEVA ULICA ST. 2

PAPETNIŠKA DELAVNICA sprejme vajenca. Ponudbe na oglašni oddelek LP pod »Papetništvo«.

TRGOVSKI POMOČNIK s položnim strokovnim izpitom, s 17-letno delovno dobo, ima 3 gimnazije, več vseh trgovskih poslov, želi namestitve.

INŽENIR agronomije ali kmetijskega tehnik s srednjim kmetijsko šolo sprejme. Naslov v oglašnem oddelku Ljudske pravice.

GOSPODINSKA POMOČNICA, vajeno vseh gospodinskih del, staro nad 20 let sprejmemo. Ponudbe na oglašni oddelek Ljudske pravice pod »Pomoč v družini«.

- V MARIBORU
● V CELJU
● V HRASNIKU
● V TRBOVLJAH
● V ZAGORJU
● V NOVEM MESTU
● V KRANJU
● NA JESENICAH
● V KOPRU
● V PTUJU

JEDILNI PRIBORI, rje prosti, crom, srebrni, rabljeni, po izbiri na zalogi pri »Darilo«. Ljubljana, Kardeljeva 4.

SLUŽBO IŠČE

SOFER želi zaposlitev. Naslov v podružnici LP Jesenice.

TRGOVSKI POMOČNIK s položnim strokovnim izpitom, s 17-letno delovno dobo, ima 3 gimnazije, več vseh trgovskih poslov, želi namestitve.

INŽENIR agronomije ali kmetijskega tehnik s srednjim kmetijsko šolo sprejme. Naslov v oglašnem oddelku Ljudske pravice.

GOSPODINSKA POMOČNICA, vajeno vseh gospodinskih del, staro nad 20 let sprejmemo. Ponudbe na oglašni oddelek Ljudske pravice pod »Pomoč v družini«.

PRODAM

TELEFONSKO CENTRALO, avtomatsko, manjšo, prodamo. — Naslov v oglašnem oddelku LP.

Komisija za volitve in imenovanja pri občinskem ljudskem odboru v Kozjem na podlagi 94. člena občinskega statuta Kozje razpisuje dve delovni mesti za šefa krajevnega urada.

SLUŽBO IŠČE

SOFER želi zaposlitev. Naslov v podružnici LP Jesenice.

TRGOVSKI POMOČNIK s položnim strokovnim izpitom, s 17-letno delovno dobo, ima 3 gimnazije, več vseh trgovskih poslov, želi namestitve.

INŽENIR agronomije ali kmetijskega tehnik s srednjim kmetijsko šolo sprejme. Naslov v oglašnem oddelku Ljudske pravice.

GOSPODINSKA POMOČNICA, vajeno vseh gospodinskih del, staro nad 20 let sprejmemo. Ponudbe na oglašni oddelek Ljudske pravice pod »Pomoč v družini«.

KUPIM

KUPIM PARCELO do 1000 kv. metrov. Ponudbe na oglašni oddelek LP pod »V lepi leži Ljubljane«.

TRGOVSKI POMOČNIK s položnim strokovnim izpitom, s 17-letno delovno dobo, ima 3 gimnazije, več vseh trgovskih poslov, želi namestitve.

INŽENIR agronomije ali kmetijskega tehnik s srednjim kmetijsko šolo sprejme. Naslov v oglašnem oddelku Ljudske pravice.

GOSPODINSKA POMOČNICA, vajeno vseh gospodinskih del, staro nad 20 let sprejmemo. Ponudbe na oglašni oddelek Ljudske pravice pod »Pomoč v družini«.

GOSPODINSKA POMOČNICA, vajeno vseh gospodinskih del, staro nad 20 let sprejmemo. Ponudbe na oglašni oddelek Ljudske pravice pod »Pomoč v družini«.

OPAZORIL!

KADAR POSLJETE PONUDBO NA MALI OGLAS ALI CE ŽELITE IMETI NASLOV INSERENTA, NAVEDITE VEDNO SIFRO IN ŠTEVILKO OGLASA ZA NASLOV INSERENTA ALI INFORMACIJE PRILOŽITE VEDNO 15 DIN V ZNAMKAH!

TRGOVSKI POMOČNIK s položnim strokovnim izpitom, s 17-letno delovno dobo, ima 3 gimnazije, več vseh trgovskih poslov, želi namestitve.

INŽENIR agronomije ali kmetijskega tehnik s srednjim kmetijsko šolo sprejme. Naslov v oglašnem oddelku Ljudske pravice.

GOSPODINSKA POMOČNICA, vajeno vseh gospodinskih del, staro nad 20 let sprejmemo. Ponudbe na oglašni oddelek Ljudske pravice pod »Pomoč v družini«.

GOSPODINSKA POMOČNICA, vajeno vseh gospodinskih del, staro nad 20 let sprejmemo. Ponudbe na oglašni oddelek Ljudske pravice pod »Pomoč v družini«.

PRODAMO

POLOVICO, 5-stanovanjske hiše prodam. Naslov v oglašnem oddelku Ljudske pravice.

OTROSKE IGRAČE in okrasne blazine si ogledite v trgovinah »Obkabe« na Mestnem trgu 20 in na Starem trgu 1.

Prodamo

motor znamke »Mercedes« - Diesel 75 KS, 4 cilindre

Prodamo

motor znamke »Mercedes« - Diesel 75 KS, 4 cilindre

Prodamo

motor znamke »Mercedes« - Diesel 75 KS, 4 cilindre

Prodamo

motor znamke »Mercedes« - Diesel 75 KS, 4 cilindre

Prodamo

motor znamke »Mercedes« - Diesel 75 KS, 4 cilindre

OPAZORIL!

KADAR POSLJETE PONUDBO NA MALI OGLAS ALI CE ŽELITE IMETI NASLOV INSERENTA, NAVEDITE VEDNO SIFRO IN ŠTEVILKO OGLASA ZA NASLOV INSERENTA ALI INFORMACIJE PRILOŽITE VEDNO 15 DIN V ZNAMKAH!

OPAZORIL!

KADAR POSLJETE PONUDBO NA MALI OGLAS ALI CE ŽELITE IMETI NASLOV INSERENTA, NAVEDITE VEDNO SIFRO IN ŠTEVILKO OGLASA ZA NASLOV INSERENTA ALI INFORMACIJE PRILOŽITE VEDNO 15 DIN V ZNAMKAH!

OPAZORIL!

KADAR POSLJETE PONUDBO NA MALI OGLAS ALI CE ŽELITE IMETI NASLOV INSERENTA, NAVEDITE VEDNO SIFRO IN ŠTEVILKO OGLASA ZA NASLOV INSERENTA ALI INFORMACIJE PRILOŽITE VEDNO 15 DIN V ZNAMKAH!

OPAZORIL!

KADAR POSLJETE PONUDBO NA MALI OGLAS ALI CE ŽELITE IMETI NASLOV INSERENTA, NAVEDITE VEDNO SIFRO IN ŠTEVILKO OGLASA ZA NASLOV INSERENTA ALI INFORMACIJE PRILOŽITE VEDNO 15 DIN V ZNAMKAH!

TRGOVSKI POMOČNIK s položnim strokovnim izpitom, s 17-letno delovno dobo, ima 3 gimnazije, več vseh trgovskih poslov, želi namestitve.

INŽENIR agronomije ali kmetijskega tehnik s srednjim kmetijsko šolo sprejme. Naslov v oglašnem oddelku Ljudske pravice.

GOSPODINSKA POMOČNICA, vajeno vseh gospodinskih del, staro nad 20 let sprejmemo. Ponudbe na oglašni oddelek Ljudske pravice pod »Pomoč v družini«.

GOSPODINSKA POMOČNICA, vajeno vseh gospodinskih del, staro nad 20 let sprejmemo. Ponudbe na oglašni oddelek Ljudske pravice pod »Pomoč v družini«.

GOSPODINSKA POMOČNICA, vajeno vseh gospodinskih del, staro nad 20 let sprejmemo. Ponudbe na oglašni oddelek Ljudske pravice pod »Pomoč v družini«.

GOSPODINSKA POMOČNICA, vajeno vseh gospodinskih del, staro nad 20 let sprejmemo. Ponudbe na oglašni oddelek Ljudske pravice pod »Pomoč v družini«.

Nove podrobnosti o prvem umetnem SATELITU

Prvih 1600 metrov se bo dvigal navpično, potem pa se bo njegova pot polagoma nagibala

Nekaj podrobnosti o prvem umetnem satelitu, ki ga namestijo izstreliti v vesoljstvo, smo že objavili. Zdaj, ko so že določili, da ga bodo izstrelili z letalskega oporišča Patrick v Floridi, je ameriško ministrstvo za obrambo objavilo o njem še nekaj podrobnosti.

Načrt o izstrelitvi umetnega satelita je del znanstvenega prispevka, ki ga bodo dale ZDA v okviru svojega sodelovanja v mednarodnem geofizikalnem letu 1957/58. Raketa, ki bo dvignila umetni satelit do njegove poti okrog Zemlje, bo sestavljena iz treh delov. Imela ne bo nobenih krmilnih naprav, ker ji bo posredoval smer motor. Doseči bo morala hitrost, ki bo trikrat večja od največje doseganje hitrosti najhitrejših letal. Aerodinamično segrevanje med njenim poletom bo dvignilo temperaturo prednjega dela rakete na 537,7° C.

Prvi raketni motor bo deloval približno 140 sekund. Za gorivo bo uporabljal tekoči kisik ter mešanico etilalkohola, bencina in silikonskega olja. Vse to bodo pod pritiskom spravili v celico za zgorevanje s turbinskiimi sesalkami, ki bodo delovale ob pomoči vodikovega peroksida. Drugi raketni motor bo uporabljal za gorivo nitrogensko kislino in nesimetrični dimetilhidrazin. Tretji del rakete, v katerem bo z instrumenti opremljen satelit, bo dobival pogonsko silo od močnega motorja.

Umetni satelit se bo dvignil prvih 1600 m navpično, potem pa se bo njegova pot polagoma nagibala. Raketa v prvem delu bo zgorela v približni višini 54 km. Dotlej bo razvila hitrost 5400 km na uro. Druga raketa bo zgorela približno 208 km visoko in dosegla hitrost 17.600 km na uro. Približno 480 km visoko bo začel delovati tretji motor. Z njim bo satelit dosegel za kroženje okrog Zemlje potrebno hitrost, in sicer približno 28.800 km na uro.

Prvi umetni satelit opremljen z instrumenti, bo kovinska obla, težka 9,74 kg s premerom približno 50,8 cm. Pritrjen bo na prednji del izstreljene rakete. Temperatura v njem se bo gibala od -17,8 do 148 oziroma 204 stopinj C.

Satelit bo moč videti z optičnimi instrumenti nekaj ur pred sončnim vzhodom in zahodom, seveda, če bo vreme ugodno in če bo opazovalec vedel, kdaj se bo pojavil na nebesu. Raziskovalci ameriške mornarice že pripravljajo posebno napravo, in ki bo prek njenega radioaparata ki jo bodo pritrjili na satelit in ki bo prek majhnega radioaparata nenehoma oddajala pozivne znake, sprejemali pa jih bodo na zemlji občutljivi sprejemni aparati. Ta metoda jim bo pomagala tudi pri optičnem opazovanju satelita, in sicer tako, da bo pošiljala približne elemente njegovega položaja. Da pa jo bodo lahko učinkovito izkoristili, bodo morali zgraditi več opazovalnic, ki bodo spremljale gibanje satelita po njegovi poti, in sicer ob vsakem vremenu in vsakem času podnevi in ponoči.

Znanost prodira v skrivnosti življenja

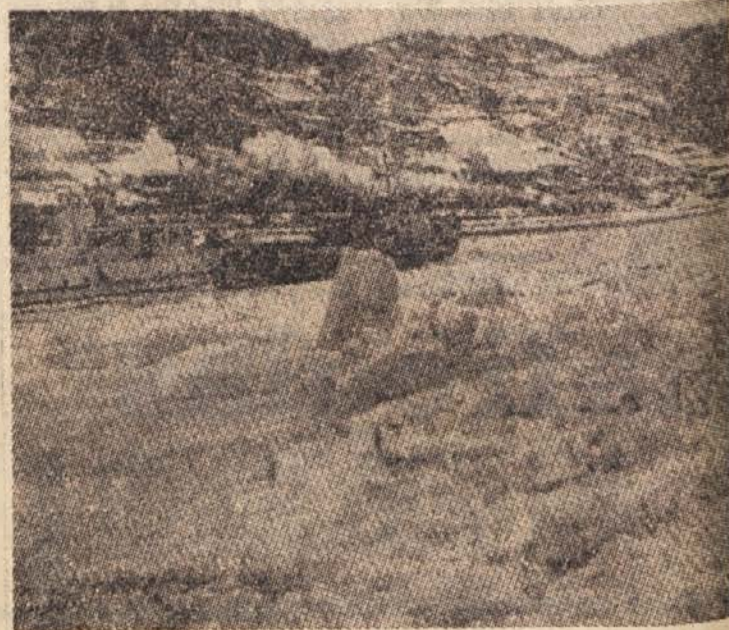
V kakšnih pogojih so lahko v prejšnjih dobah življenja našega planeta organske snovi nastale iz anorganskih, preden se je pojavilo življenje na svetu? Tako se je vprašal z Nobelovo nagrado nagrajen univ. prof. dr. Butenandt. Geokemija dokazuje, da v praatmosferi našega planeta pred milijardami let kisika sploh ni bilo. Zemeljska atmosfera je bila sestavljena iz ogljikovega vodika preproste

Dolga pot ob čokoladi

Samo od čokolade in vode je živel Frederick Steward na dolgi poti iz Avstralije v Kapstadt. Drugače mu ni kazalo, kajti kot angleški izseljenec, ki mu življenje v Avstraliji ni ugajalo, se je skrivaj vkrcal na ladjo. Pred Kapstadtom pa se je javil kapitanu in mu priznal, da ni imel denarja za vožnjo. Kapitan se ga je usmili in mu prizanesel, da je lahko iz Kapstadta nadaljeval vožnjo proti Londonu.

Žrtve karnevala

V Rio de Janeiru so trajale letos karnevalske svečanosti štiri dni. V Južni Ameriki so te svečanosti splošno znane kakor v Evropi karneval v Nizzi ali Münchenu. Letošnji karneval v Rio de Janeiru pa je zahteval 300 človeških žrtev. Nekaj je bilo žrtev izredno živahnega prometa, večinoma pa je šlo za umore in samomore. V bolnišnico se je moralo zateči 7000 poškodovanih ljudi.

V letošnjem hudem mrazu je zamrznil tudi Ren. Na sliki vidimo ladje, ki so se morale ustaviti, okoli njih pa je nakopičen led.

Stoletna zgodovina orhidej

Če misli človek na orhideje z njihovimi fantastičnimi oblikami in eksotičnimi barvami, jih ne bo poveže s pojmom tropične džungle. Orhideje, ki jih občudujejo ljudje v Evropi, Ameriki in Avstraliji, pa večinoma ne izvirajo iz džungle, marveč so sad izkušaj znanstvenikov v angleških vrtnarskih laboratorijih.

Orhideje v luksuznih cvetličarnah sveta so prišle iz epruvet znanstvenih laboratorijev, kjer so se strokovnjaki ukvarjali z njimi 6 do 7 let. Takšne orhideje so najboljše priznanje škotskemu vrtnarju Johnu Dominiju, ki je pred sto leti med svojim cvetenjem na vrtu v Exeteru vzgojil prvo križano orhidejo in z njo presenetil ne le ostale vrtnarje, marveč tudi znanstvenike. Prizadevanju tega vrtnarja je treba pripisati, da se je kakih 20 angleških vrtnarskih podjetij odločilo izključno za nego orhidej, ki imajo zdaj veliko vlogo tudi v izvojni trgovini Velike Britanije. Na orhideje odpade letno kakih 100.000 funtsterlingov izvoza. Angleška podjetja prodajajo orhideje po vsem svetu.

- Domovina krasnih
- križanih vrst teh rož
- je Velika Britanija

Orhideje skozi vse leto. Kupnje jih zdaj celo Islandija. Black je pojasnil, da oplenitijo cvetove orhideje ročno in da pišejo vsaki dnevnik. Stroki s semenom dozore približno v enem letu. Zrelo seme položijo v epruvete in stekleničke v laboratoriju. Epruvete so napolnjene z neke vrste morsko travo in v njih so vse potrebne soli, da dobiva orhideja ustrezne hranilne sestavine. Prve cvetove dobe od nove orhideje šele po šestih ali sedmih letih.

Omenjenega škota je navdušil za orhideje njegov prijatelj, zdravnik iz Exetera, ki je napisal celo razpravo o sestavi rož. Dominij je začel delati poskuse z umetno oziroma ročno oplemenitvijo dveh orhidej. Križal je dve različni orhideji iz vrste Salanthes in dve leti pozneje je presenetil svet s križano orhidejo, ki je cvela v Veliki Britaniji. Strokovnjaki so trdili, da ni sposobna za razmnoževanje. Dominij pa je nadaljeval umetno oplemenitev še drugih vrst orhidej. Konec minulega stoletja je imel že kakih 20 hibridov. Kmalu so začeli vrtnarji po vsem svetu sami delati poskuse in tako imamo zdaj že nad 30.000 različnih hibridov orhidej.

Eno važnih središč te slikovite industrije v Veliki Britaniji je v Langleyu ob londonskem letališču, kjer goji orhideje Peter Black. Le-ta nadaljuje Dominijevo tradicijo. Orhideje rasto spomladi, kakor vse druge rastline, toda mi jih lahko izvažamo po vsem svetu vse leto, je rekel Black. Važno je, da orhideje pri nas ne potrebujejo ničesar, razen delovne sile in toplote oziroma kuriva. Uvažati nam ni treba ničesar. Doba zračnega prometa je omogočila angleškemu vrtnarju, da prodaja

KRIŽANKA

1	2	3	4	5	6	7	8
9				10			
11			12				
13		14		15			
16			17				
18		19		20			
21	22	23	24				
25		26		27			
28			29				
30							

Vodoravno: 1. poveljnik, 9. poziv, 10. usad, 11. nenormalen, 12. pota sled, 13. francoski fizik, 15. poljska cvetica, 16. žensko ime, 18. odlični plavalci v Havajskih otokih, 21. uradni spih, 24. elementarna nezgodna, 25. čudi, 27. pesnitve, 28. perutina, 29. impresija, 30. znanstvenik, ki se ukvarja z gospodarstvom.

Navpično: 1. prebivalke države v Severni Ameriki, 2. pomoč, 3. letoviški kraj v severni Italiji, 4. znak za kemično prvino aluminij, 5. glasbeni izraz, 6. moško ime, 7. okončina, 8. vovnik traktorja, 12. oblika pomožnega glagola, 14. pot v snegu, 17. čutilo, 19. iztisniti tekočino, 20. naslov, epigram, 22. popivanje, 23. prislov, 24. grška črka, 26. prislov, 29. dva soglasnika.

Drobne ZANIMIVOSTI

MEDNARODNI LETALSKI TEKMI

Letos septembra bosta dve mednarodni letalski tekmi, prva od ZDA do Velike Britanije, druga pa od Velike Britanije do Južne Afrike. To bosta največji letalski tekmi na svetu. Za nagrado so določili 75.000 funtsterlingov. Letala bodo lahko startala s poljubnega mesta v ZDA in se spuščala v bližini Londona. Druga etapa bo segala od Velike Britanije do Johannesburga. Tekme se bodo lahko udeležila vojaška in civilna letala vseh držav in domača preiskrba letal z gorivom v zraku bo dovoljena.

BELI NOSOROG GRB SUDANA

Neodvisni Sudan je sprejel za svoj grb belega nosoroga z dvema rogovoma. Med mnogimi simboli, ki bi jih bili lahko izbrali, se je ministrski svet odločil za belega nosoroga. Ta vrsta nosoroga je v Sudanu zaščitena, v drugih afriških pokrajinah pa ne.

HITROSTNI REKORD FRANCOŠKEGA PILOTA

Francoski pilot Bibier je dosegel z letalom »Super-Mistery« pod radarsko kontrolo hitrost 1450 km na uro. Istega dne in z istim letalom je preletel nek ameriški pilot 1290 km na uro. Zanimivo je, da so piloti z istim letalom in istega dne dvakrat predrli zvočno pregrado v vodoravnem poletu. »Super-Mistery« je težki lovec, kakršnih ima Francija 150.

ZA DOBRO LOTO

MOTI GA

»Kako se počutite?« vpraša zdravnika svojega pacienta.
»Zelo slabo, tovariš doktor.«
»To ni mogoče. Kaj vam pa je?«
»Moti me ta presneti termometer, ki ste mi ga predočerajšnjim vtaknili pod pazduho.«

DUMAS NA VRTU

Alexandra Dumas, ki je med drugim napisal roman »Trije mušketirji«, je eden od njegovih prijateljev venomer prosil, naj ga obišče. Naposled mu je Dumas ustregel. Ponosno mu je prijatelj razkazoval svojo hišo in vrt, košček zelene livade, stisnjen med sosedne hiše.
»No, kako vam ugaja moj vrt?«
»Veste,« je menil Dumas, posebno velik res ni, toda — in pri tem pogledal kvišku — »precej visok pa je vendarle.«

KUHINJSKA KREDENCA

Zena leži bolna v postelji. Mož ji hoče pripraviti škodljivo čaja in zakliče iz kuhinje, da ga ne more najti.
»Saj je tam, kar poglej,« zakliče žena nazaj. »V predalčku, o kredenci, v skatli za kakao, na kateri je napisano: Vžigalice.«

Pred enajstimi leti so bili še smrtni sovražniki. Danes pa veselo pijejo v oficirski kantini v Feldwellu, v Norfolku (Anglija). Prav tu je tudi letališče, s katerega so nekoč vsak dan odletele velike jate bombnikov bombardirat Nemčijo. Precejšnje število nemških letalcev, ki so sedaj v novem nemškem letalstvu je bilo tudi v Hitlerjevi Luftwaffe. Sedaj obiskujejo tečaj za vodenje reaktivnih letal v Angliji.

MASCAGNI IN LAJNA

Skladatelj »Cavallerie rusticana« Pietro Mascagni je slišal nekoč lajnarja igrati pod oknom svojega stanovanja odlomke iz svoje opere. Lajnar pa je igral zelo počasi. Razkačeni skladatelj je odhitel na ulico in nahrulil lajnarja: »Cujte, jaz sem Mascagni! Takoj vam pokažem kako je treba igrati moje skladbe.« In na nso moč je zavrtel lajno.
Drugi dan pa je imel lajnar na svoji lajni pritrjen listek z napisom: »Mascagnijev učenc.«

SKOZI SNEG IN VIHAR

139. Napetost v reševalcih je nenadoma popustila. Tolki so drug drugega po ramnih, se smejali in poskakovali od tal kot ponoreli. Vas še vedno stoji! Tveganje je bilo bogato poplačano: ne samo, da so odstranili grožnjo nevarnost — ostale so tudi hiše ljudje se bodo lahko vrnili na varno in na toplo. Kako bodo veselili po vsem tem času, ko so se že počutili kot brezdomeci.

140. Pripeli so si smuči, pograbili reševalne naprave in med prošenim vriskanjem drug za drugim švignili v dolino. Marko se je pravkar mislil pognati za ostalimi, ko je opazil v snegu prazni nahrbtnik, v katerem so pred dobro uro prinesli razstrelivo. Stoplji je k njemu in ga pobral. »Veš, da te ne pustimo tu,« je raket, kakor da je nahrbtnik živ in ga razume. »Tudi ti si pomagal!«

140. »Fantje!« je kričal eden izmed njih, »tolo je pravzaprav prekrasno smučišče!« V divjih kristijaninah so švignili po strmih bregu in se ob vsakem zavoj zavijali v oblak snega. Končno so bili na dnu. Ustavili so se na plazju, ki je zdaj krotko čakal pomladnega sonca. Tekali so po njem sem in tja, kakor otroci. Tako prijetno je bilo topotati in skakati po premaganem sovražniku!

Kdo je ?